

Till
Kommunstyrelsen

Avstämning av mål och budget för 2023

Samt ärenden som sambehandlas med avstämning av mål och budget för 2023

Fördelning av statsbidrag för kvalitetshöjande åtgärder i förskolan, dnr KS 2022/1266

Fördelning av statsbidrag för förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska 2023, dnr KS 2023/112

Ansökan om kompetensutvecklingsmedel från socialnämnden, dnr KS 2023/129

Storstockholms brandförsvaret – Verksamhetsplan och budget 2023 med ekonomisk plan för år 2024-2025, dnr KS 2023/76

Stadsledningskontorets förslag till beslut

1. Avstämning av mål och budget för 2023, med tillhörande uppdrag och uppmaningar till berörda nämnder och bolagsstyrelser, godkänns i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
2. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader med 298,9 mnkr. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 2 Till kommunstyrelsen förfogande för oförutsedda behov* i 2023 års budget.
3. Nämnderna medges budgetjustering för ökade investeringsutgifter med 280,8 mnkr. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 4 Till kommunstyrelsen förfogande för oförutsedda investeringsutgifter* i 2023 års budget.
4. Nämnderna medges budgetjustering för ökad internränta med 515,1 mnkr. Finansiering sker via finansförvaltningen.
5. Nämndernas driftbudgetar för år 2023 justeras för ökade kostnader och intäkter med 6 537,2 mnkr för redovisade omslutningsförändringar.
6. Nämndernas resultatenheter för år 2023 godkänns i enlighet med bilaga 5 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
7. Justeringar av kommunfullmäktiges indikatorer fastställs i enlighet med bilaga 3 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
8. Nämnderna uppmanas och stadens bolagsstyrelser uppmanas, genom Stockholms Stadshus AB, att justera och komplettera indikatorer och målvärden i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande samt bilaga 3 och 4.
9. Fördelning av statsbidrag för kvalitetshöjande åtgärder i förskolan godkänns i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, dnr KS 2022/1266.
10. Fördelning av statsbidrag för förvaltningsområden för finska, meänkieli och samiska 2023 godkänns, i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, dnr KS 2023/112, under förutsättning att staden erhåller medel från Sametinget.

11. Nämnderna medges medel för sociala investeringar i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
12. Socialnämnden beviljas kompetensutvecklingsmedel om högst 40 mnkr i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande och bilaga 6, dnr KS 2023/129.
13. Stockholms stad deltar i klimatmanifestationen Earth Hour lördagen den 25 mars klockan 20:30-21:30 2023 i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
14. Anmälan av Storstockholms brandförsvares Verksamhetsplan och budget 2023 med ekonomisk plan för 2024-2025 godkänns i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande och bilaga 7, dnr KS 2023/76.
15. Övriga framställningar från nämnderna avslås.

Sammanfattning

Avstämning av mål och budget för 2023 (avstämningsärendet) innehåller stadsledningskontorets analys, synpunkter och förslag utifrån granskning och uppföljning av nämndernas och bolagsstyrelsernas verksamhetsplaner med budget för 2023.

Syftet med avstämningsärendet är att stämna av att ambitionsnivån i nämndernas och bolagsstyrelsernas samlade planering bedöms som tillräcklig för att nå upp till kommunfullmäktiges mål för året. I ärendet presenteras stadsledningskontorets bedömning av måluppfyllelse och risker som kan inverka på denna. Bedömningen av måluppfyllelsen avser helåret 2023.

Omvärlden präglas av den höga inflationen och Rysslands invasion av Ukraina. Inflationen bidrar till att kommunsektorns kostnader för pensioner fördubblas mellan åren 2022 och 2024. Trots att skatteunderlaget fortsätter att öka nominellt urholkas det av ännu högre pris- och löneökningar. Utöver en ökad inflation och stigande finansieringskostnader ökar energikostnaderna. Flera av stadens verksamheter känner även fortsatt av pandemins konsekvenser. Under 2023 förväntas BNP-tillväxten bli svag och Sverige gå in i en lågkonjunktur. Samtidigt som det ekonomiskt svåra läget behöver hanteras står Stockholm tillsammans med landets andra kommuner och regioner inför utmaningen att hitta rätt kompetens. I Stockholm pågår dessutom en oroande våldsutveckling som har inverkan på samhället och stockholmarnas vardag. Staden behöver prioritera arbetet för att få ner våldsbrottsligheten, motverka att unga dras in i kriminalitet och stärka trygghetsarbetet i samverkan med polis, akademi, näringsliv och civilsamhälle.

Den rådande situationen kan komma att kräva omprioriteringar av planerat arbete för att hålla givna budgetramar och beslutade projektramar. Stadens nämnder pekar på stora investeringsbehov i förhållande till givna ramar. Det begränsade utrymmet för investeringar kräver noggranna avvägningar om vilka projekt som ger störst samhällsnytta och vad som är rätt kvalitet i varje enskilt projekt. Ett stärkt medborgarinflytande, såsom genom medborgarbudgetering, kan bidra till utveckling av lokalsamhället med ett sådant fokus. För att möta behovet av välfärd, klimatomställning och en hållbar tillväxt krävs att resurserna används effektivt genom fokus på kärnverksamheten, minskad kostnad för administration och en utvecklad samverkan. Kostnadskontroll både inom drift- och investeringsverksamheten är av största vikt.

Tack vare nämndernas målmedvetna arbete med att uppnå en ekonomi i balans under de senaste åren, finns goda förutsättningar för en ekonomi i balans även under 2023.

Stadsledningskontoret bedömer att kommunkoncernen, med stadens nämnder och bolagsstyrelser, kommer att kunna uppfylla samtliga kommunfullmäktiges inriktningsmål under 2023. Det förutsätter att nämnder och bolagsstyrelser genomför det de beskrivit i sina verksamhetsplaner för 2023 samt höjer ambitionsnivån och vidtar åtgärder i enlighet med justeringar i bilaga 3 och uppmaningar i bilaga 4. Respektive målbedömning redovisas längre ner i ärendet under rubriken Kommunfullmäktiges mål.

Stadens styrmodell

All planering och uppföljning sker i enlighet med stadens styrmodell, integrerat system för ledning och styrning av verksamhet och ekonomi (ILS). Styrmodellen innebär att kommunfullmäktige i budget fastställer ett antal inriktningsmål, som är verksamhetsövergripande och gäller under en mandatperiod. I budgeten för varje år fastställer kommunfullmäktige mål för verksamhetsområden, som konkretiserar inriktningsmålen, samt tillhörande indikatorer och aktiviteter. För varje indikator fastställer kommunfullmäktige årsmål. Nämnder och bolagsstyrelser tar fram egna verksamhetsmål som konkretiserar kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdena samt mål för de indikatorer nämnden respektive styrelsen tilldelats.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret i samråd med Stockholms Stadshus AB.

Ärendet

Samtliga nämnder och bolagsstyrelser har med utgångspunkt från kommunfullmäktiges budget 2023 inkommit med budget och verksamhetsplan för 2023. Som ett led i kommunstyrelsens uppsiktsplikt har nämndernas och bolagsstyrelsernas verksamhetsplaner granskats. Nämnderna har, utifrån kommunfullmäktiges inriktningsmål och mål för verksamhetsområdena, fastställt verksamhetsspecifika mål, nämndindikatorer och aktiviteter.

I nämndernas verksamhetsplaner görs framställningar om omslutningsförändringar av nämndens budget. Vissa nämnder har även begärt budgetjusteringar, vilka behandlas i detta ärende, enligt bilaga 2.

Stadsledningskontoret har stämt av nämndernas och bolagsstyrelsernas verksamhetsplaner och samlade ambitionsnivå för året. Utifrån det underlaget har stadsledningskontoret gjort en bedömning av kommunfullmäktiges måluppfyllelse för innevarande år vilken presenteras i ärendet.

Fredrik Jurdell
Stadsdirektör

Susanne Tiderman
Ekonomidirektör

Bilagor

1. Driftbudget och investeringar
2. Budgetjusteringar och projektmedel
3. Förändringar av kommunfullmäktiges indikatorer och målvärden
4. Uppmaningar till stadens nämnder och bolagsstyrelser
5. Resultatenheter
6. Ansökan om kompetensutvecklingsmedel medel från socialnämnden, dnr KS 2023/129
7. Storstockholms brandförsvaret – Verksamhetsplan och budget 2023 med ekonomisk plan för 2024-2025, dnr KS 2023/76

Stadsledningskontorets förslag till beslut	2
Sammanfattning	4
Stadens styrmodell.....	5
Ärendets beredning.....	5
Ärendet	5
Bilagor	6
Justering av indikatorer	9
Nämndernas interna kontroll	9
Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser.....	10
Långsiktigt hållbar ekonomi i en turbulent omvärld	10
Klimatpolitiken – hela stadens ansvar	11
Samverkan för en trygg och säker stad.....	12
Samverkan för trygga barn och ungdomar med rättvisa livsvillkor	13
Samverkan för en hållbar stadsutveckling	13
Systematiskt kvalitetsarbete	14
Kommunfullmäktiges mål.....	15
Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden	16
Ett grönt fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning	26
Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla.....	33
Investeringar	45
Exploateringsnämnden	46
Fastighetsnämnden	47
Kulturnämnden	48
Kyrkogårdsnämnden.....	48
Trafiknämnden.....	48
Stadsdelsnämndernas investeringar	49
Stockholms Stadshus AB.....	50
Medfinansiering.....	51
Försäljningar	51
Exploateringsnämnden	51
Fastighetsnämnden	51

Budgetjusteringar med mera	52
Central medelsreserv	52
Resultatbudget.....	56
Ärenden som sambehandlas.....	57
Fördelning av statsbidrag för kvalitetshöjande åtgärder i förskolan, dnr KS 2022/1266.....	57
Fördelning av statsbidrag för förvaltningsområden för finska, meänkieli och samiska för 2023, dnr KS 2023/112.....	57
Ansökan om kompetensutvecklingsmedel från socialnämnden, dnr KS 2023/129.....	59
Storstockholms brandförsvaret – Verksamhetsplan och budget 2023 med ekonomisk plan för år 2024-2025, dnr KS 2023/76	59
Övrigt	60
Omslutningsförändringar.....	60
Resultatenheter	60
Beslut om ansökningar sociala investeringar.....	60
Deltagande i Earth Hour	61

Justering av indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer fastställdes i budget för 2023. Kommunstyrelsen kan under innevarande år fastställa årsmål samt besluta om förändringar av indikatorer och årsmål. Stadens nämnder uppmanas och stadens bolagsstyrelser uppmanas, genom Stockholms stadshus AB, att i tertialrapport 1 justera och komplettera sina indikatorer och målvärden samt vidta åtgärder enligt vad som sägs i bilaga 3 och 4.

Nämndernas interna kontroll

Till verksamhetsplanen ska samtliga nämnder bilägga system för intern kontroll, väsentlighets- och riskanalys samt internkontrollplan.

Nämnderna ska i sin väsentlighets- och riskanalys beskriva och identifiera de processer som är avgörande för att verksamheten ska fungera och målen nås. I väsentlighets- och riskanalysen identifieras och värderas oönskade händelser som hotar processen eller målet. Utifrån väsentlighets- och riskanalysen bedömer sedan nämnderna vilka processer och oönskade händelser som ska följas upp i den interna kontrollplanen.

Utöver nämndens egna identifierade processer ska berörda nämnder även ha med ett antal stadsövergripande processer i sin väsentlighets- och riskanalys och bedöma om de ska med i internkontrollplanen. De obligatoriska processerna är styrda till berörda nämnder i ILS-webb under kommunfullmäktiges verksamhetsområdesmål enligt nedan.

Mål 3.1. Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en stark välfärd:

- Budgetföljsamhet (3.1)
- Effektiv lokalförsörjning i stadens verksamheter (3.1)

Mål 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till eget jobb:

- Samverkan med näringsliv (3.2)

Mål 3.5. Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden:

- Inköp och avtalstrohet (3.5)
- Systematiskt informationssäkerhetsarbete (3.5)

Mål 3.6. Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser

- Förebygga fusk och oegentligheter i välfärden (3.6)
- Förebygga otillåten påverkan (3.6)

Stadsledningskontoret konstaterar att nästan alla nämnder har identifierat och värderat oönskade händelser utifrån de stadsövergripande processerna. Undantagna är valnämnden och revisorskollegiet där oönskade händelser utifrån *Förebygga fusk och oegentligheter i välfärden (3.6)*, *Samverkan med näringsliv (2.1)* inte bedöms som relevanta för nämnderna samt *Effektiv lokalförsörjning i stadens verksamheter (2.2)* som inte bedöms som relevant för revisorskollegiet.

Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser

I kommunfullmäktiges budget för 2023 gavs gemensamma direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Direktiven rör prioriterade områden där det finns ett särskilt stort behov av utvecklade processer och samverkan mellan flera av stadens nämnder och bolagsstyrelser. De prioriterade områden där samverkan är extra viktigt är arbetet för en långsiktigt hållbar ekonomi, klimat- och miljöarbetet, en trygg och säker stad, arbetet för att stärka barns möjligheter till lika livschanser, ett gott företagsklimat, en hållbar stadsutveckling och ökat bostadsbyggande, hög kvalitet genom ständiga förbättringar, innovation och digitalisering, staden som arbetsgivare, lokalförsörjning, inköp och upphandling samt att utveckla kulturliv och internationella relationer.

Nämnder och bolagsstyrelser har i sina verksamhetsplaner beskrivit hur de planerat arbeta utifrån direktiven under året. Nedan redovisas ett urval av stadens samlade arbete utifrån direktiven, och vissa frågor, som hela staden behöver bidra till, lyfts.

Långsiktigt hållbar ekonomi i en turbulent omvärld

Styrningen och uppföljningen inom staden bidrar till en långsiktig balans i ekonomin och till att drift- och investeringsprojekt sker med fokus på kostnadseffektivitet och prioriteringar. Stadens verksamheter ska samverka för att hitta verksamhetsförbättringar och effektiviseringar, bland annat genom förbättrade styr- och arbetsformer, ett ökat kommunkoncernperspektiv, kollegialt lärande, smartare tekniska lösningar och innovationer.

Omvärlden fortsätter att präglas av Rysslands invasion av Ukraina och en generell makroekonomisk osäkerhet. Utöver en ökad inflation och stigande finansieringskostnader, ökar även energikostnaderna vilket medför ett kontinuerligt behov av anpassningar och åtgärder. Arbetet med lokalförsörjning och

energieffektivisering behöver intensifieras för att tackla den rådande situationen med stigande elpriser och begränsa dess konsekvenser på stadens verksamheter. Under året ska stadens facknämnder i högre utsträckning anpassa organisation och arbetssätt efter stadsdelsnämndernas behov och geografi. Socialnämnden har påbörjat en dialog med stadsdelsnämnderna i detta syfte.

Det totala investeringsutrymmet i staden är begränsat och varje genomförd investering leder, utöver driftkostnader, till framtida kostnader för avskrivningar och ränta som belastar driftbudgeten, det vill säga utrymmet för att driva verksamhet i staden. De ökade kapitalkostnaderna måste därför långsiktigt mötas av ökade intäkter eller lägre driftkostnader och starka resultat från verksamheterna. När staden växer behöver nya investeringar göras, samtidigt som det finns ett stort reinvesteringsbehov i befintlig infrastruktur. Nödvändiga ersättningsinvesteringar får inte trängas ut av nyproduktion. Det nuvarande ekonomiska läget förutsätter en starkare styrning av investeringar, där varje projekt måste styras mot att hålla budget, kvalitet och tid. Det är också avgörande att staden kan prioritera mellan projekt och över tid.

Stadens nämnder pekar på ett omfattande investeringsbehov i förhållande till de givna ramarna. Det begränsade utrymmet för investeringar kräver därför noggranna avvägningar om vilka projekt som ger störst samhällsnytta och vad som är rätt kvalitet i varje enskilt projekt. Det är därför av största vikt att stadens nämnder och bolag fortsätter arbetet med att ha kostnadskontroll och planerar för hur framtida kostnadsutveckling ska hanteras. Därutöver är det viktigt att nämnder och styrelser söker riktade stadsbidrag och EU-medel när det bedöms relevant.

En god och nära samverkan är mycket viktig för att stadens mål för fler i arbete och studier uppnås. När fler stockholmare får möjlighet till arbete stärks också stadens ekonomi.

Klimatpolitiken – hela stadens ansvar

Stockholm ska vara en klimatpositiv stad senast år 2030 och fossilbränslefri år 2040. Stadens organisation ska också vara fossilbränslefri senast år 2030. Staden ska minska utsläppen, stärka den biologiska mångfalden, och leda en rättvis klimatomställning. Staden ska också arbeta med att anpassa Stockholm till ett klimat i förändring. Stockholm är på rätt väg för att nå de ambitiösa målen, men det behövs fler åtgärder.

Stadens samtliga nämnder och bolagsstyrelser fortsätter bidra till att nå stadens mål där inte minst samverkan är en viktig del. Under året kommer fokus bland annat ligga på arbete med minskad energi-användning, cirkularitet och att minska konsumtionen och det är viktigt att stadens alla verksamheter bidrar. Stadens nämnder och bolagsstyrelser kommer också bidra i arbetet med att ta fram ett nytt miljöprogram och ny klimathandlingsplan för staden.

För att Stockholm ska klara klimatomställningen krävs strukturella reformer och gemensamma investeringar och staden är beroende av samverkan med staten, regionen, andra kommuner, akademi och näringsliv. Under året fortsätter arbetet med svenska och europeiska klimatkontrakt där staden samverkar med externa aktörer.

Samverkan för en trygg och säker stad

Att Stockholm är och upplevs som en trygg och säker stad är ett ansvar som sträcker sig över samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Stadens trygghets- och säkerhetsprogram och samverkansöverenskommelse med Polisregion Stockholm är vägledande i arbetet.

Staden arbetar målmedvetet med trygghets- och brottsförebyggande insatser för att nå målet att inte ha något särskilt utsatt eller utsatt område inom Stockholm. Stadens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete är tvärssektoriellt och samverkan mellan nämnder och bolagsstyrelser sker regelbundet på såväl strategisk som operativ nivå.

I en tid med eskalerande våldsutveckling och mycket oro är stadens verksamheter och en gemensam ansträngning avgörande för att vända utvecklingen. Staden erbjuder riktade sociala insatser till individer och grupper där risken är särskild hög att hamna eller fastna i en destruktiv miljö och ett riskbeteende. Inom ramen för metoden Trefas arbetar staden, polis och kriminalvården gemensamt med konkreta åtgärder gentemot enskilda individer. Sociala insatsgrupper (SIG) är också en viktig del i arbetet. Under året fortsätter arbetet mot välfärdsbrottslighet och otillåten påverkan med särskild fokus på områden i staden med hög brottslighet och otrygghet.

Arbetet med trygga stadsmiljöer utvecklas bland annat genom att platssamverkan i alla stadsdelsområden. Nämnder och bolagsstyrelser fortsätter vidareutveckla platssamverkan och platsaktivering genom att förbättra och förstärka samverkan med polis, det lokala näringslivet, civilsamhället, privata fastighetsägare och andra relevanta aktörer i trygghets- och säkerhetsarbetet.

I arbetet mot våldsbejakande extremism följer staden forskningsläget i nära dialog med forskare och experter på området och genom nätverksmöten med andra länder, städer och myndigheter. Arbetet utgår från handlingsplaner med lokala lägesbilder och aktiviteter.

Under året intensifieras arbetet med krisberedskap. I syfte att höja stadens beredskapsförmåga arbetar flera nämnder med uppdrag kopplat till beredskapslager.

Samverkan för trygga barn och ungdomar med rättvisa livsvillkor

Alla barn och unga i Stockholm ska ges en bra uppväxt. Barn ska ha tillgång till en kvalitativ pedagogisk verksamhet i såväl förskola som skola. Under året ska arbetet med att öka inskrivningsgraden i förskolan prioriteras, bland annat genom uppsökande arbete i områden där inskrivningsgraden är låg. För en mer jämlik skola är arbetet med att förbättra kunskapsresultaten på Järva och i andra socioekonomiskt utsatta stadsdelar fortsatt ett viktigt utvecklingsområde. Den psykiska ohälsan bland Stockholms elever ska minska och fortsatt satsning på elevhälsa ska göras.

En meningsfull fritid är en viktig skyddsfaktor för barn och unga. Under året planerar nämnderna för ett flertal aktiviteter som bidrar till att ge barn och unga möjlighet till en aktiv fritid, oavsett socioekonomisk bakgrund.

Genom samverkan mellan socialtjänst, skolor, förskolor, polis och föreningar ska unga i riskzon identifieras tidigt och få de insatser som behövs för att bryta utvecklingen. Att hitta nya arbetssätt för att stärka barns förutsättningar och bygga tillit till socialtjänsten kommer vara bärande delar även inom stadens arbete med Fokus Järva.

Samverkan för en hållbar stadsutveckling

En socialt hållbar stadsutveckling ska säkerställas genom att alla stockholmare har en bostad, blandade boendeformer i alla delar av staden, ökat invånarinflytande, områdesplanering, socialt värdeskapande stadsutveckling, centrumutveckling och med riktade satsningar till fokusområden och strategiska samband i enlighet med översiktsplanens intentioner. Stadsutveckling och prioriteringar av investeringar ska i större utsträckning utgå ifrån de lokala utvecklingsprogrammen och investeringsstyrningen ska möjliggöra en hög grad av stadskvalitet i alla delar av staden. I Fokus Järva ska staden upprätta en samlad plan för utvecklingen med utgångspunkt i översiktsplanen och bidra till en socialt hållbar stadsutveckling.

Fokus Järva inkluderar, utöver stadsutveckling, satsningar på trafik, skola och socialtjänst samt samordning internt och externt.

Ett högt bostadsbyggande med tillhörande samhällsservice är en av stadens mest prioriterade uppgifter. Nämnder och bolagsstyrelser samverkar i planeringen av bostäder och samhällsfunktioner som omsorgsbostäder, idrott, fritid, kultur samt förskolor och skolor. En viktig del av samverkan är också nämnders och bolagsstyrelsers dialog med stadens invånare.

Systematiskt kvalitetsarbete

För att stadens verksamheter ska hålla hög kvalitet och bedrivas på ett resurseffektivt sätt ska stadens verksamheter arbeta systematiskt med att utveckla kvaliteten. Nämndernas systematiska kvalitetsarbete utgår i huvudsak från *Stockholms stads kvalitetsprogram – Utveckling genom ständiga förbättringar, innovation och digitalisering*, som kommunfullmäktige fattade beslut om i februari 2022, system för styrning och ledning, intern kontroll samt system för synpunkter och klagomål. I verksamhetsplanerna för 2023 har nämnderna uppmanats att beskriva vad de avser att göra under året för att förverkliga stadens kvalitetsprogram. Därutöver ska de beskriva sitt system för synpunkter och klagomål samt redovisa pågående och planerade innovationssatsningar.

Arbetet med att förverkliga kvalitetsprogrammet är långsiktigt och det är en förändringsresa som tar tid. För att anamma programmet behöver stadens verksamheter ha dialog om vad det innebär för verksamheten och hur de kan införliva och leva programmet. I arbetet med att förverkliga intentionerna i kvalitetsprogrammet för staden som helhet kommer kommunstyrelsen att under 2023 prioritera det gemensamma förhållningssättet *Stockholmarnas fokus*. Vid Kvalitetsforum Stockholm 2023 planeras innehållet utifrån syftet att stärka chefers och medarbetares kompetens att ha *Stockholmarnas fokus* i kvalitetsarbetet. Därutöver kommer lärande exempel på temat förmedlas vid exempelvis seminarier.

Samtidigt fortgår arbetet med att utveckla metoder, verktyg och utbildningar för implementering av programmet. Ett exempel på detta är innovationsledarutbildningar, för att stärka stadens kvalitetsarbete genom ständiga förbättringar, innovation och digitalisering.

Alla nämnder beskriver mer eller mindre omfattande sitt systematiska kvalitetsarbete, vad de avser att utveckla och system för synpunkter och klagomål i sina verksamhetsplaner. Flertalet nämnder hänvisar också till att kvalitetsarbetet utgår från stadens kvalitetsprogram. Emellertid är det i många fall inte tydligt vad det innebär eller hur det kopplar an till intentionerna i programmet. Det innebär att det är svårt att utläsa vad nämnderna särskilt avser att göra med anledning av det nya programmet och hur de specifikt planerar att ta sig an implementeringen.

De nämnder som uttryckligen har tagit upp vad de avser att prioritera, med anledning av programmet, har valt att fokusera på att skapa kännedom om programmet, implementera förhållningssätten (oftast *stockholmarnas fokus* och *helhetssyn*) samt utveckla arbetet med de strategiska fokusområdena (oftast informationshantering, men även dialog med stockholmarna och samverkan med externa aktörer). Ett gott exempel är Bromma stadsdelsnämnd som beskriver hur de ska säkerställa att programmet är implementerat i hela organisationen; ett arbete som sker tillsammans med en större satsning för att stärka och utveckla ett aktivt medarbetarskap.

Nämnderna lyfter även upp de innovationssatsningar som planeras, såväl verksamhetsutveckling som satsningar som kan beskrivas som testbädd. De flesta är tydligt kopplade till stadens styrdokument och målen i Agenda 2030.

Kommunfullmäktiges mål

I kommunfullmäktiges budget för 2023 fastställdes tre inriktningsmål för innevarande mandatperiod:

- Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden
- Ett grönt fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning
- Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

Inriktningsmålen är verksamhetsövergripande och utgör ramen för stadens styrning av verksamheterna under mandatperioden.

Kommunfullmäktiges har även fastställt verksamhetsområdesmål för mandatperioden som konkretiserar inriktningsmålen för stadens verksamheter. Nedan följer en sammanvägning av nämndernas och bolagsstyrelsernas bedömningar i sina verksamhetsplaner för 2023

av hur arbetet med kommunfullmäktiges mål kommer att bedrivas under året.

Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

Stockholm ska ha en välfärd som ger varje stockholmare de bästa förutsättningarna att känna trygghet och utvecklas i vardagen. Förskolan och skolan ska få de bästa förutsättningarna för att varje barn ska kunna inhämta kunskaper och växa som människa. Barn har rätt till vuxna som har möjlighet att se varje barn. Sociala insatser ska ge förutsättningar till ett gott och självständigt liv även när livet är som mest skört. Äldre ska kunna ha hög livskvalitet, god hälsa och leva ett självständigt liv och ska alltid kunna känna trygghet i att de får den hjälp, omsorg och vård de behöver. Stockholm ska vara en stad som håller samman.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsplanerna för 2023 sammantaget innebär att inriktningsmålet kommer att uppfyllas helt under förutsättning att nämnder och bolagsstyrelser genomför det de beskrivit i sina verksamhetsplaner samt vidtar åtgärder i enlighet med kommunstyrelsens uppmaningar. Bedömningen baseras på att samtliga fem underliggande årsmål för verksamhetsområdet bedöms uppfyllas helt.

Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid

Stockholm ska vara en stad där alla barn och unga ges möjlighet att utvecklas efter sina egna förutsättningar. Barn och unga ska ha tillgång till meningsfulla fritidssysselsättningar oavsett kön, socioekonomiska förutsättningar, funktionsnedsättning eller var i staden de bor. En meningsfull fritid främjar såväl långsiktig hälsa som lärandet och sociala förmågor. Stadens öppna fritidsverksamheter är en del av det trygghetsskapande arbetet och ska vara mötesplatser med närvarande och trygga vuxna förebilder.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsområdesmålet årsmål kommer att uppnås helt under 2023.

Bedömningen grundas på nämndernas och bolagsstyrelsernas plan för målet och tillhörande aktiviteter samt underliggande nämndmål som är framtagna för att stödja måluppfyllelsen. År 2023 finns inga indikatorer för verksamhetsområdesmålet.

Av 31 nämnder har 26 angett på vilket sätt de bidrar till att verksamhetsområdesmålet uppfylls varav majoriteten även tagit fram nämndmål, indikatorer och aktiviteter som bidrar till

måluppfyllelse. Av 16 bolagsstyrelser har två angett på vilket sätt de bidrar till att verksamhetsområdesmålet uppfylls.

En väsentlig risk som bedöms kunna påverka måluppfyllelsen för verksamhetsområdesmålet är om besökare på stadens öppna fritidsverksamheter utsätts för våld eller hot om våld. Av *Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar* framgår att medarbetare i staden som möter barn och unga ska ha kunskap om risk- och skyddfaktorer och hur dessa kan motverkas respektive främjas. Medarbetare på stadens fritids- och ungdomsgårdar är viktiga aktörer i detta arbete. För att skapa trygga gårdar för unga är det avgörande med tydliga rutiner kring samverkan med vårdnadshavare, skola, socialtjänst och polis. Det ska finnas rutiner för orosanmälningar till socialtjänsten liksom rutiner för hur verksamheten ska agera om allvarlig händelse eller kris uppstår.

Under året planerar nämnderna för ett flertal aktiviteter som bidrar till en mångfald av fritidsaktiviteter för barn och unga. Nämnderna beskriver nya och utvecklade aktiviteter som bidrar till möjligheten till en aktiv fritid, bland annat genom platsaktivering av spontanidrottsytor, idrottskoordinatorer för att bredda tillgången till idrottsaktiviteter samt kulturnämndens arbete för att öka deltagandet i kulturskolan från bredare socioekonomiska grupper. Idrottsnämnden arbetar i samverkan med kulturnämnden och stadsdelsnämnder för att skapa bättre förutsättningar för en meningsfull fritid och ökad trygghet, framförallt i Järvaområdet.

År 2022 beslutade kommunfullmäktige om *Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar*. Stadsdelsnämnderna beskriver hur de, med stöd av kulturnämnden, ska implementera strategin under 2023. De ska bland annat arbeta för att nå grupper som inte i lika hög grad nås av andra fritidsverksamheter, erbjuda ledarledda aktiviteter samt ändra timanställningar till tillsvidareanställningar.

Kulturnämnden beslutade under 2022 om *Utredning av parklekarnas verksamhet samt förslag på utveckling*. I utredningen identifieras ett antal utvecklingsområden för att stärka och utveckla parklekarnas verksamheter. I enlighet med budget 2023 ska kulturnämnden, i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med fastighetsnämnden, utforma en strategi för användande och utveckling av parkleksverksamheten och användning av parkleksbyggnader. Strategin ska förtydliga parklekarnas uppdrag och bidra till att bemannade parklekar fortsatt ska vara en viktig del

i det relations- och trygghetsskapande arbetet både på ett lokalt- och stadsövergripande plan. Nämnderna beskriver bland annat hur parklekarna ska utvecklas med generösare öppettider samt hur det pedagogiska innehållet ska fortsätta utvecklas med fokus på kultur, rörelse och hållbarhet. Fastighetsnämnden planerar, i samarbete med stadsdelsnämnderna och kulturnämnden, för fortsatt upprustning av parkleksbyggnader i samtliga delar av staden.

Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan

En bra start i livet börjar i förskolan med lärande, lek och rörelse i centrum. Förskolans pedagogiska verksamhet och skolförberedande uppdrag ska ge goda möjligheter för att fler ska klara skolan och minska risken för utanförskap. I Stockholm ska alla barn oavsett bakgrund och var i staden de bor ges likvärdiga livschanser och möjligheter att nå kunskapsmålen i skolan. Staden ska därför prioritera insatser som förbättrar elevernas kunskapsresultat och bryter skolsegregationen.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsområdesmålet års- mål kommer att uppnås helt under 2023.

Bedömningen grundas på att det aggregerade årsmålet för åtta av kommunfullmäktiges åtta indikatorer uppnår kommunfullmäktiges årsmål helt samt på nämndernas och bolagsstyrelsernas plan för målet med tillhörande aktiviteter, och underliggande nämndmål som är framtagna för att stödja måluppfyllelsen.

Av 31 nämnder har 25 angett på vilket sätt de bidrar till att verksamhetsområdesmålet uppfylls varav majoriteten även tagit fram nämndmål, indikatorer och aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse. Av 16 bolagsstyrelser har ett angett på vilket sätt de bidrar till att verksamhetsområdesmålet uppfylls.

Årsmål för indikatorer som är nya, ska fastställas eller förändras 2023 redovisas i bilaga 3. Stadsledningskontoret föreslår att årsmålet för indikatorn *Andel gymnasieelever som slutfört utbildning inom nationella program inom tre år med gymnasieexamen* justeras till 83 procent, då utfallet för 2022 är högre än kommunfullmäktiges årsmål för 2023.

En väsentlig risk som bedöms kunna påverka måluppfyllelsen för verksamhetsområdesmålet är bristande likvärdighet i stadens förskolor och skolor. Att öka likvärdigheten och kompensera för barns och elevers olika förutsättningar är en utmaning, men centralt

för att alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan. De senaste åren har insatser genomförts för att öka likvärdigheten i Stockholms förskolor och skolor. Ett exempel är de riktade insatserna i Järva, med fokus på det språk- och kunskapsutvecklande arbetet, som har gett positiva effekter. Framgångsrika arbetssätt och metoder behöver tas tillvara och spridas till fler skolor, då det fortfarande finns stora skillnader i skolresultat utifrån socioekonomiska förutsättningar. Skolresultaten för elever med mindre gynnsamma socioekonomiska förutsättningar behöver förbättras om kommunfullmäktiges mål om andel elever med godkänt betyg i alla ämnen i årskurs 6 och årskurs 9 samt målet om andel elever som uppnår behörighet till gymnasieskolan ska uppnås.

En annan risk som bedöms kunna påverka måluppfyllelsen är att inskrivningsgraden till stadens förskolor skiljer sig åt mellan stadens stadsdelsnämnder och även inom stadsdelsnämnderna. För staden som helhet har inskrivningsgraden varierat i liten grad under de senaste åren, medan variationerna mellan stadsdelsnämnderna och på stadsdelsnivå fortsatt är relativt stora. Variationerna i inskrivningsgrad inom staden avspeglar socioekonomiska skillnader med ett lägre deltagande bland barn från socioekonomiskt utsatta grupper. Förskolan har särskilt stor betydelse för de barn som tillhör grupperna med lägst inskrivningsgrad, då förskolan bidrar till högre grundläggande kompetens och därmed till att förebygga skolavhopp. Att slutföra skolan leder i sin tur till en minskad risk för kriminalitet och utanförskap.

För att öka inskrivningsgraden till förskolan har riksdagen beslutat om ändringar i skollagen. Lagändringen innebär att kommuner, genom uppsökande verksamhet, ska kontakta vårdnadshavare till barn i åldern 3-5 år som inte har en plats i förskolan. Kommuner ska också sträva efter att aktivt erbjuda plats till barn som har behov av förskola för sin språkutveckling. För dessa barn ska platser reserveras. Lagen ska börja tillämpas på utbildning som påbörjas efter den 1 juli 2023.

Arbetet med språkutveckling i förskolan ska stärkas under 2023 med särskilt fokus på mindre socioekonomiskt gynnsamma områden som har hög andel flerspråkiga barn. Utbildningsnämnden samordnar insatser för att höja personalens språkliga kompetens genom att erbjuda vidareutbildning till personal med svaga kunskaper i svenska språket. En förutsättning för att barnen i förskolan ska utvecklas i det svenska språket och tillgodose sig undervisningen är goda språkliga förebilder som kan förmedla

läroplansuppdraget. Utöver förskolornas arbete med barns språkutveckling är även introduktionsförskolan och öppna förskolan en viktig del i arbetet med språkutveckling och integration.

Elevhälsan ska vara en integrerad del av den pedagogiska verksamheten och särskilt verka för att förbättra elevernas psykiska hälsa. Tillgängligheten till elevhälsa ska öka och skolorna ska få stöd i hur de kan vidareutveckla det systematiska kvalitetsarbetet för elevhälsa på respektive skola.

För att uppnå en likvärdig utbildning är det även viktigt att elever som behöver särskilt stöd får det. Arbetet med att säkerställa att elever i behov av särskilt stöd upptäcks tidigt och snabbt ges adekvat stöd ska prioriteras och utbildningsnämnden kommer arbeta vidare för att tillgodose behovet av platser i särskilda undervisningsgrupper på olika nivåer.

Trygghet och studiero är en förutsättning för elevers utveckling och lärande. I stadens skolor ska en god studiero råda där skolmiljön och miljön i klassrummet präglas av trygghet, förutsägbarhet och lugn. Utbildningsnämnden ska stödja skolorna i arbetet med att skapa förutsättningar för att förbättra elevernas trygghet och studiero, bland annat genom att erbjuda utbildningar om kränkande behandling och om vilka befogenheter personalen har. Skolorna ska fortsätta kartlägga olika typer av kränkningar och fortsätta involvera eleverna i utförandet av skolans ordningsregler och trygghetsarbete.

Under året inrättas en ny förskolenämnd dit det samordnande och övergripande ansvaret för stadens förskolefrågor flyttas från utbildningsnämnden. Förvaltningen av verksamheten ska flyttas från och med halvårsskiftet 2023. Nämndens huvudsakliga ansvar omfattar bland annat att samordna den stadsövergripande utvecklingen av förskoleverksamheten, godkännande och tillsyn av fristående förskolor och pedagogisk omsorg samt att, i samverkan med utbildningsnämnden, ansvara för omsorg på kvällar, nätter och helger för barn fram till vårterminen då de fyller tretton år.

Stockholm ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst

Alla stockholmare ska få de insatser och det stöd de behöver, oavsett var i staden de bor. Tilliten till socialtjänsten ska öka och fokus ligga på det förebyggande arbetet och tidiga insatser. Jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet främjas genom ett systematiskt arbete för att förbättra tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsområdesmåletets årsmål kommer att uppnås helt under 2023.

Bedömningen grundas på att det aggregerade årsmålet för fem av kommunfullmäktiges fem indikatorer uppnår kommunfullmäktiges årsmål helt samt på nämndernas och bolagsstyrelsernas plan för målet med tillhörande aktiviteter och underliggande nämndmål som är framtagna för att stödja måluppfyllelsen.

Av 31 nämnder har 28 angett på vilket sätt de bidrar till att verksamhetsområdesmålet uppfylls varav majoriteten även tagit fram nämndmål, indikatorer och aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse. Av 16 bolagsstyrelser har fyra angett på vilket sätt de bidrar till att verksamhetsområdesmålet uppfylls.

En väsentlig risk som bedöms kunna påverka måluppfyllelsen för verksamhetsområdesmålet är att arbetet med de som är i behov av samordnade insatser från socialtjänst och hälso- och sjukvård inte får tillräckligt stöd. Det arbete som pågår med att stärka samverkan mellan elevhälsa, ungdomsmottagningar, BUP, första linjens psykiatri och socialtjänsten är prioriterat, liksom arbetet med att under året ta fram en för staden gemensam målbild och handlingsplan för omställningen till en god och nära vård.

Det finns också risk att nämnderna inte når sina årsmål när det gäller barns delaktighet i sina utredningar samt upplevelse av diskriminering och trygghet för brukare inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning. Ett intensifierat arbete behövs därför inom dessa områden, vilket många nämnder också beskriver att de kommer att prioritera.

Samverkan mellan socialtjänst, förskola och skola ska stärkas och socialtjänstens närvaro i skola, fritidshem och fritidsklubbar öka. Viktiga områden i samverkan mellan utbildningsnämnden, socialnämnden, stadsdelsnämnderna och den nya förskolenämnden är närvaro i skolan, obruten skolgång, elevhälsa, psykisk hälsa samt trygghetsfrågor. Många stadsdelsnämnder beskriver vikten av ökad samverkan mellan socialtjänsten och förskolan.

Arbetet för att motverka risken för att unga dras in i kriminalitet är fortsatt prioriterat, bland annat genom stärkt samverkan mellan förskolan, skolan, socialtjänsten och polisen för att tidigt identifiera barn i riskzon. Socialnämnden ska under året implementera föräldrastödsprogrammet *På rätt väg* som riktar sig till föräldrar vars barn är på väg in i kriminalitet.

Skydd och stöd till barn som utsätts för eller bevittnar våld i familjen ska utvecklas. Relationsvårdscentrum utökas för att möta behovet av stöd till våldsutsatta, våldsutövare samt till deras barn. Ett utvecklingsområde är att nå fler våldsutövare och motivera till stöd och behandling. Förebyggande arbete för att unga inte ska använda våld pågår också i samverkan mellan socialtjänst, förskola och skola.

Nämnder och bolagsstyrelser ska arbeta i enlighet med *program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023*. Gemensamt för arbetet inom samtliga fokusområden är att med hjälp av funktionshinderperspektivet identifiera, förebygga och undanröja hinder för full delaktighet i samhället och jämlikhet i levnadsvillkor för personer med funktionsnedsättning. Under året kommer även förslag på ett nytt, reviderat program tas fram. Organisationen för stadens funktionshinderråd är ändrad från och med den 1 januari 2023 och nya arbetssätt kommer att tas fram för att fortsatt stärka delaktighet och inflytande. Stadsdelsnämnderna och andra berörda nämnder ska arbeta aktivt för att motverka hälsorisker bland personer med funktionsnedsättning genom att utveckla hälsofrämjande insatser och sprida kunskap om tillgängliga aktiviteter.

Stadens nämnder ska arbeta för att identifiera och åtgärda eventuella omotiverade skillnader i insatser för kvinnor och män, bland annat utifrån stadens brukarundersökningar.

Stockholm ska vara en stad att åldras i – med god omsorg och stor trygghet

Stockholm ska vara en äldrevänlig stad. Stadens äldre ska vara trygga med att deras röster blir hörda i alla aspekter som rör deras levnadsvillkor. Äldreomsorgen ska vara jämställd, tillgänglig och likvärdig. Alla äldre har rätt till ett tryggt boende utformat efter sina behov och en vardag med hög livskvalitet, god hälsa och goda förutsättningar att leva ett självständigt liv så länge som möjligt oavsett funktionsförmåga och stadsdel.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsområdesmåletets årsmål kommer att uppnås helt under 2023.

Bedömningen grundas på att det aggregerade årsmålet för sju av kommunfullmäktiges sju indikatorer uppnår kommunfullmäktiges årsmål helt samt på nämndernas och bolagsstyrelsernas plan för målet med tillhörande aktiviteter, och underliggande nämndmål som är framtagna för att stödja måluppfyllelsen.

Av 31 nämnder har 24 angett på vilket sätt de bidrar till att verksamhetsområdesmålet uppfylls varav majoriteten även tagit fram nämndmål, indikatorer och aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse. Av 16 bolagsstyrelser har två angett på vilket sätt de bidrar till att verksamhetsområdesmålet uppfylls.

Den pågående pandemin har inneburit en stor omställning för Stockholms stads äldreomsorg och det har skett en omfattande förändring av, och påverkan på, verksamheterna. Områden inom äldreomsorgen som tidigare haft brister har uppmärksammats särskilt i den fortsatta verksamhetsutvecklingen och kvalitetsarbetet. Det strategiska utvecklingsarbetet bedrivs utifrån *Färdplan för äldreomsorgens utveckling* med sikte på ändamålsenlig styrning och organisation, personal med rätt kompetens och bra arbetsförhållanden, att säkerställa grunduppdraget och en kvalitativ och värdig omsorg med ett gott bemötande.

En väsentlig risk som bedöms kunna påverka måluppfyllelsen för verksamhetsområdesmålet är det fortsatta behovet av att öka medarbetarnas hälso- och sjukvårdskompetens. En låg hälso- och sjukvårdskompetens bland medarbetarna, brister i dokumentationen och i uppföljning av insatser riskerar, att medföra att den enskilda inte får den vård- och omsorg som ordinerats. Att säkerställa och tillgodose att medarbetarna har rätt utbildning och kompetens är en prioriterad fråga.

Under året kommer samverkan med Region Stockholm och kommunförbundet Storsthlm att fortsätta utvecklas med syfte att säkerställa en personcentrerad och sammanhållen vård och omsorg av god kvalitet. Samverkansformerna ska utgå från huvudöverenskommelsen om länsövergripande samverkan kring hälsa, vård och omsorg. I uppdraget ingår att stärka samarbetet mellan läkarorganisationer och legitimerad personal på stadens särskilda boenden. Samverkan ska även leda till utveckling av den palliativa vården och den avancerade sjukvården i hemmet.

Kvaliteten på vård- och omsorgsboendena ska utvecklas och särskilt arbete ska bedrivas utifrån ett antal utpekade områden. Några sådana områden är mat och måltider, sociala besök och ökad delaktighet för de äldre. Redan idag ställs höga kvalitetskrav i avtal för privata utförare och i uppdragsbeskrivningen för vård- och omsorgsboenden som drivs i kommunal regi. Under året kommer det utredas hur kvaliteten kan utvecklas genom att ta till vara på medarbetarnas kompetens och erfarenheter på ett liknande sätt som gjordes inom utvecklingsprojektet för hemtjänst 2016.

Under året kommer den psykiska ohälsan för boende på stadens egna vård- och omsorgsboenden att genomlysas och utredas. Med utgångspunkt i de slutsatser som utredningen landar i kommer förslag på vägar framåt för att stärka den psykiska hälsan presenteras.

Det påbörjade arbetet med att utveckla ramtid inom hemtjänsten kommer fortsätta. De senaste åren har det skett en positiv utveckling av arbets- och förhållningssätt gällande ramtid bland både beställare och utförare. Det finns dock behov av att på olika sätt fortsätta att stödja verksamheterna i detta arbete.

Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv

Stockholmarnas tillgång till kultur ska öka och stadens kulturverksamheter stärkas. Genom kulturskolan ska alla barn och unga själva kunna skapa och ta del av professionell kultur. Idrott och motion ska vara tillgängligt för alla med god tillgång till idrottshallar, spontanidrottsytor och friluftsliv. Föreningslivet ska växa genom tillgängliga mötes- och samlingslokaler.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsområdesmålet års- mål kommer att uppnås helt under 2023.

Bedömningen grundas på att det aggregerade årsmålet för fem av kommunfullmäktiges fem indikatorer uppnår kommunfullmäktiges årsmål helt samt på nämndernas och bolagsstyrelsernas plan för målet med tillhörande aktiviteter, och underliggande nämndmål som är framtagna för att stödja måluppfyllelsen.

Av 31 nämnder har 27 angett på vilket sätt de bidrar till att verksamhetsområdesmålet uppfylls varav majoriteten även tagit fram nämndmål, indikatorer och aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse. Av 16 bolagsstyrelser har fem angett på vilket sätt de bidrar till att verksamhetsområdesmålet uppfylls.

I kommunfullmäktiges budget 2023 tillförs nya resurser till bland annat Kulturskolan, stadens museer, Stockholms stadsbibliotek, fler platser i stadens simskola, integrationsfrämjande insatser och föreningsliv. Stadens nämnder har en stor mängd uppdrag och aktiviteter som ska genomföras under 2023 och förväntas bidra till måluppfyllelsen. Stadsledningskontoret konstaterar att en förutsättning för detta är att stadens nämnder i hög utsträckning samverkar med varandra och med stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret konstaterar vidare att omvärldsfaktorer, förändrade rese-, besöks- och deltagarvanor och ett ansträngt ekonomiskt läge för idrottsnämnden kopplat till utvecklingen av energikostnader bör ses som risker som kan påverka genomförandet av uppdrag och uppfyllelse av indikatorerna. Stadsledningskontoret anser därför att nämnderna bör analysera utfall från tidigare år, utveckla verktyg och arbetssätt och samverka för att säkerställa måluppfyllelse.

Några exempel på arbete under året är att Kulturskolan ska utveckla utbud och ämnen med bredd och kvalitet utifrån uppdrag, efterfrågan och omvärldsbevakning. Stockholms stadsbibliotek arbetar aktivt för att återetablera nivåerna av besök och utlån till motsvarande nivå före pandemin. Under 2023 kommer Stadsmuseets gård fortsätta att utvecklas som en arena för kulturupplevelser. Kulturnämnden: kulturförvaltningen samarbetar med Stockholm Business Region i deras uppdrag att stärka de kulturella och kreativa näringarna. Genom konst- och kulturutbud med hög kvalitet ska Kulturhuset Stadsteatern bidra till att Stockholm befästs som en attraktiv och modern kulturstad.

Idrottsnämnden är tillsammans med socialnämnden stadens målsansvariga för mål 3, God hälsa och välbefinnande, i Agenda 2030. Idrottsnämnden bidrar till målet genom att arbeta för att öka möjligheterna för idrotts- och friluftsvksamhet i den växande staden.

Föreningslivet ska ha goda förutsättningar att verka i Stockholm och staden ska vidareutveckla stöd, service och rutiner för att bättre möta föreningslivets behov och förväntningar.

För att skapa goda förutsättningar för alla elever att nå målen för skolsimskola i årskurs två ska förskoleklasser i ytterstaden erbjudas möjligheten att låta sina elever delta i vattenvaneträning. Deltagaravgiften till den allmänna simskolan ska sänkas vid ett antal utpekade simhallar.

Utvecklingen av stadens idrottsanläggningar fortsätter. Inom en så kallad idrottsmiljard planeras den fortgående utvecklingen av Bällsta IP under året. Likaså fortsätter planeringen av de tre idrottshallarna i Kristineberg. Under året kommer arbetet med några av de projekt som tidigare varit planerade för extern finansiering återgå till fastighetsnämndens ram för idrottsinvesteringar.

Staden ska utreda förutsättningarna för Högdalstopparnas utveckling till gagn för det rörliga friluftslivet.

Ett grönt fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

Stockholm ska vara världsledande i att minska sina utsläpp och vara en förebild för andra i klimatomställningsarbetet. Stockholm ska leda omställningen och övergången till nya gröna jobb och hållbara levnadssätt. Stockholms stad ska vara klimatpositiv senast år 2030. Detta ska ske genom både utsläppsminskande åtgärder och koldioxidlagring. För att nå målet ska stadens miljöprogram, klimathandlingsplan och klimatbudget uppdateras.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsplanerna för 2023 sammantaget innebär att inriktningsmålet kommer att uppfyllas helt under förutsättning att nämnder och bolagsstyrelser genomför det de beskrivit i sina verksamhetsplaner samt vidtar åtgärder i enlighet med kommunstyrelsens uppmaningar. Bedömningen baseras på att samtliga fyra underliggande årsmål för verksamhetsområdet bedöms uppfyllas helt.

Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring

Städer har en viktig roll i omställningsarbetet och Stockholm ska vara världsledande i att minska sina utsläpp och vara en förebild för andra. Stockholm ska ställa om till ett cirkulärt samhälle och vara klimatpositiv 2030 och fossilbränslefri 2040. Stadens energianvändning ska minska och staden ska bidra till ökad lokal och regional elproduktion.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsområdesmålet årsmål kommer att uppnås helt under 2023.

Bedömningen grundas på att det aggregerade årsmålet för åtta av kommunfullmäktiges nio indikatorer uppnår kommunfullmäktiges årsmål helt samt på nämndernas och bolagsstyrelsernas plan för målet med tillhörande aktiviteter, och underliggande nämndmål som är framtagna för att stödja måluppfyllelsen.

Av 31 nämnder har 29 angett på vilket sätt de bidrar till att verksamhetsområdesmålet uppfylls varav majoriteten även tagit fram nämndmål, indikatorer och aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse. Av 16 bolagsstyrelser har elva angett på vilket sätt de bidrar till att verksamhetsområdesmålet uppfylls.

Stadsledningskontoret konstaterar att årsmålet för indikatorn *Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling* inte uppnår kommunfullmäktiges årsmål på 75 procent. Stockholm Vatten och Avfall AB uppmanas höja sin ambitionsnivå och i samband med tertialrapport 1 återkomma med reviderat årsmål, samt ta fram aktiviteter, inte minst inom kommunikationsområdet, som stödjer detta.

En väsentlig risk som bedöms kunna påverka måluppfyllelsen för verksamhetsområdesmålet är utvecklingen på energiområdet. De höga priserna leder till en ökad resurshushållning men kan i vissa fall även innebära ökad användning av fossila energislag. Även aviserade försvagningar av nationella styrmedel som reduktionsplikten, reseavdraget och klimatbonusen för elbilar kan komma att få påverkan på stadens miljö- och klimatarbete och möjligheten att nå de höga ambitionerna.

Under året ska stadens miljöprogram uppdateras och revideringen av klimathandlingsplanen inklusive koldioxidbudgeten ska inledas. I arbetet ska stadens höjda ambitioner avseende en rättvis klimatomställning inarbetas tillsammans med de nya målsättningarna att staden till år 2030 ska vara klimatpositiv och halvera de konsumtionsbaserade utsläppen, att biltrafiken ska minska med 30 procent (från 2017 års nivå) samt att utsläppen från transportsektorn ska minska med 80 procent (jämfört med 2010). Kommunstyrelsen leder arbetet tillsammans med miljö- och hälsoskyddsnämnden och Stockholms Stadshus AB.

De 17 nämnder och bolagsstyrelser med beting att senast 2023 minska sina växthusgasutsläpp, i enlighet med klimathandlingsplanen, har beskrivit vilka åtgärder de kommer att arbeta med under året. Åtgärderna spänner över områden som energieffektiviseringar, solenergiproduktion, kravställande i upphandlingar, transporteffektiv stadsplanering, elektrifiering av transportsektorn och att verka för gynnsamma förutsättningar nationellt och i EU. Staden deltar i EU:s mission om 100 klimatneutrala och smarta städer till 2030 där ambitionen är att teckna ett europeiskt klimatkontrakt under 2023. Detta syftar till att ytterligare öka samarbetet mellan ledande städer och att erhålla EU-finansiering till viktiga insatser i klimatomställningen.

En trygg och fungerande energiförsörjning är fortsatt en viktig prioritering. Arbetet med att ta fram en ny energiplan fortsätter och utbyggnaden av el- och värmeproduktion baserad på solenergi fortgår. Staden kommer under året att fortsätta genomföra

energieffektiviseringar och spara el där det är möjligt med låg verksamhetspåverkan. Av stadens nämnder har 15 ansökt om klimatinvesteringsmedel om totalt 238,6 mnkr i 80 projekt varav många går till åtgärder för att minska elförbrukningen. Skolfastigheter i Stockholm AB deltar i Stockholm Flex, ett forskningsprojekt som syftar till att skapa en flexibilitetsmarknad för eleffekt inom Storstockholms elområde vilket bidrar till att minska effektbristen.

Staden intensifierar arbetet med omställningen till ett cirkulärt samhälle. Miljö- och hälsoskydds nämnden ska under året inrätta ett centrum för cirkularitet som ska ge stöd till nämnder och bolagsstyrelser. Den initiala inriktningen kommer att ligga på cirkulärt byggande, hållbar plastanvändning och inköpsprocesser. I år införs också obligatorisk matavfallsinsamling i Stockholms stad. Miljö- och hälsoskydds nämnden kommer under året följa införandet av obligatorisk matavfallsinsamling samt handlägga ansökningar om dispens för de som inte har möjlighet att sortera separat. Även Stockholm Vatten och Avfall AB planerar ökade insatser för verksamheter som omfattas av obligatoriet.

Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar

Arbetet för att stärka stadsnaturen, den biologiska mångfalden och den gröna infrastrukturen ska intensifieras och mer natur ska skyddas för dagens och morgondagens stockholmare.

Handlingsplanen för klimatanpassning ska genomföras med fokus på skyfall och värmeböljor och krontäckningsgraden ska öka.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsområdesmålet års-mål kommer att uppnås helt under 2023.

Bedömningen grundas på att årsmålet för två av kommunfullmäktiges två indikatorer uppnår kommunfullmäktiges årsmål helt samt på nämndernas och bolagsstyrelsernas plan för målet med tillhörande aktiviteter, och underliggande nämndmål som är framtagna för att stödja måluppfyllelsen.

Av 31 nämnder har 25 angett på vilket sätt de bidrar till att verksamhetsområdesmålet uppfylls varav majoriteten även tagit fram nämndmål, indikatorer och aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse. Av 16 bolagsstyrelser har nio angett på vilket sätt de bidrar till att verksamhetsområdesmålet uppfylls.

Arbete pågår på berörda nämnder och bolag i enlighet med stadens handlingsplan för biologisk mångfald och de stadsdelsvisa åtgärdsförslagen på biologisk mångfald. Miljö- och hälsoskyddsnämnden samordnar stadens arbete med biologisk mångfald, bedriver tillsyn i skyddade områden och ger rådgivning om skötsel och åtgärder i naturområden. Trafikkontoret leder arbetet med ett Grönare Stockholm som ska stärka arbetet med grön infrastruktur och mångfunktionalitet i stadens parker och grönområden. Under 2023 genomförs nya gröna projekt inom satsningens fjärde etapp, där fokus ligger på gröna samband och biologisk mångfald, skyfallsproblematik, värmeöar i urbana miljöer, platsbrist, mångfunktionella ytor och platser, buller samt otrygga platser. Stadsdelsnämnderna har tagit fram en rad åtgärder utifrån de stadsdelsvisa åtgärdsförslagen.

Stadsbyggnadsnämnden leder stadens arbete för att inrätta naturreservat i Kyrkhamn/Riddersvik, och ska utreda förutsättningar med syfte att inrätta naturreservat i Ålstensskogen/Storskogen, Majrosskogen och Fagersjöskogen samt inrätta fem biotopskyddsområden och utreda ytterligare fem.

En stark grön infrastruktur krävs också för att hantera effekterna av ett klimat i förändring. Trafiknämndens samordning av stadens strategiska arbete med skyfallshantering fortsätter samt arbetet med lokalt omhändertagande av dagvatten i växtbäddar. Under året ska analyser och kartmaterial tas fram som visar stadens styrkor och sårbarheter vid värmebölja. Stockholm Vatten och Avfall AB genomför en rad klimatanpassningsåtgärder för att minska verksamhetens sårbarhet till följd av skyfall och ökade vattenflöden. I projektet Stockholms Framtida Avloppsrening (SFA) tar bolaget höjd för att hantera framtida ökade vattenflöden.

Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar
Framkomligheten för kapacitetsstarka färdmedel ska prioriteras. Utsläppen av koldioxid från transportsektorn ska minska genom elektrifiering av fordonsflottan, minskad biltrafik, ökad inblandning av biobränsle i drivmedel och ett transporteffektivt samhälle. Laddinfrastrukturen ska byggas ut i hela staden. Trafiksäkerheten ska öka. Vinterväghållningen ska förbättras.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsområdesmålets års-mål kommer att uppnås helt under 2023.

Bedömningen grundas på att det aggregerade årsmålet för fyra av kommunfullmäktiges fyra indikatorer uppnår kommunfullmäktiges årsmål helt samt på nämndernas och bolagsstyrelsernas plan för målet med tillhörande aktiviteter, och underliggande nämndmål som är framtagna för att stödja måluppfyllelsen.

Av 31 nämnder har 27 angett på vilket sätt de bidrar till att verksamhetsområdesmålet uppfylls, varav majoriteten även tagit fram nämndmål, indikatorer och aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse. Av 16 bolagsstyrelser har tolv angett på vilket sätt de bidrar till att verksamhetsområdesmålet uppfylls.

Stadsledningskontoret konstaterar att kommunfullmäktiges årsmål för indikatorn *Genomsnittlig hastighet för stombusstrafiken i ytterstaden* är lågt i förhållande till föregående års utfall. För att bibehålla en hög ambition föreslår stadsledningskontoret att kommunfullmäktiges årsmål höjs till 28,7 km/h samt uppmanar trafiknämnden att i samband med tertialrapport 1 återkomma med reviderat årsmål i samma nivå. Förslaget redovisas i bilaga 3.

Fastighetsnämnden uppmanas att i samband med tertialrapport 1 utveckla nämndmål och aktiviteter för att precisera sin ambition och bidra till att säkerställa att kommunfullmäktiges mål uppnås.

En väsentlig risk som bedöms kunna påverka måluppfyllelsen för verksamhetsområdesmålet är stadens begränsade rådighet inom vissa områden. Förutsättningarna att nå målen är i viss mån avhängigt såväl lokal som regional och nationell politik. Ett exempel är regelverket kring den så kallade reduktionsplikten. Måluppfyllelsen förutsätter en nära samverkan med statliga, regionala och privata aktörer.

Under året kommer ett flertal aktiviteter och åtgärder att genomföras som ska leda till måluppfyllelse. Bland annat påbörjas en satsning om två miljarder kronor på förbättrad framkomlighet för cykel-, gång- och kollektivtrafik. Fossila bränslen kommer att fortsätta fasas ut i upphandling av transporter, entreprenader och arbetsmaskiner samt varor och tjänster där transporter ingår. Laddinfrastrukturen ska byggas ut i hela staden; dels på stadens egna parkeringsplatser, dels på gatumark i samverkan med näringslivet.

Nämnder och bolagsstyrelser ska förse parkeringsplatser i garage och på sina fastigheter med laddplatser med minst normalladdning. Trafiknämnden ska i nära samarbete med näringslivet driva

utvecklingen mot ökad elektrifiering och även förbereda en miljöbilzon i Gamla stan och ett område i City genom att successivt införa miljözon klass 3, med start år 2024 och full implementering 2026. Trafiksignalerna ska optimeras för att minska väntetiderna för de prioriterade trafikslagen. Den nya trafiksäkerhetsplanen, som har ett ökat fokus på sambandet mellan drift och underhåll och olyckor med oskyddade trafikanter, ska implementeras.

Resebehovet för stadens personal bedöms minska då digitala möten ska bli ett förstahandsval vid möten på annan ort samt att tåg ska bli norm vid tjänsteresor. Tjänsteresor med flyg och bil ska begränsas. Stadsdelsnämnderna ska sörja för att de gång- och cykelvägar som de ansvarar för håller en hög nivå på drift och underhåll, till exempel genom att förnya beläggningen där det behövs. I syfte att minska lastbilstransporterna ska en stadsövergripande masshanteringsstrategi tas fram. Staden ska verka för regelförändringar som ökar förutsättningarna att nå trafikmålen, som exempelvis differentierade trängselskatter och parkeringsavgifter.

Stockholmarnas hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giffria miljöer

Stockholm ska vara en stad där luften är hälsosam att andas. Stadens vatten ska vara rena och fulla av liv och vår miljö är rensad från skadliga kemikalier. Ingen stockholmare ska riskera försämrad hälsa på grund av att bo i staden. Luften och vattnet ska vara rent och arbetet med att långsamt avgifta staden från gamla miljöskulder, men även stoppa nytillkomna gifter, ska fortsätta.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsområdesmåletets årsmål kommer att uppnås helt under 2023.

Bedömningen grundas på att det aggregerade årsmålet för åtta av kommunfullmäktiges tio indikatorer uppnår kommunfullmäktiges årsmål helt samt på nämndernas och bolagsstyrelsernas plan för målet med tillhörande aktiviteter, och underliggande nämndmål som är framtagna för att stödja måluppfyllelsen.

Av 31 nämnder har 26 angett på vilket sätt de bidrar till att verksamhetsområdesmålet uppfylls varav majoriteten även tagit fram nämndmål, indikatorer och aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse. Av 16 bolagsstyrelser har sju angett på vilket sätt de bidrar till att verksamhetsområdesmålet uppfylls.

Stadsledningskontoret konstaterar att det aggregerade årsmålet för indikatorn *Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggvarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system* inte uppnår kommunfullmäktiges årsmål på 100 procent. Stockholm Globe Arena Fastigheter AB uppmanas, genom Stockholms Stadshus AB, att i samband med tertialrapport 1 återkomma med ett reviderat årsmål, samt om nödvändigt ta fram aktiviteter som stödjer detta.

Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel når inte upp till kommunfullmäktiges aggregerade årsmål om 70 procent. Skärholmens stadsdelsnämnd uppmanas att höja sitt årsmål på indikatorn *Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel* till 70 procent.

Två indikatorer föreslås ändras. Indikatorn *Antal dygn över normvärdet för miljö kvalitetsmålet för kvävedioxid i luft* föreslås korrigeras till *Antal timmar över miljö kvalitetsmålet för timmedelvärdet för kväveoxid*. Årsmål för 2023 föreslås bli 175. Indikatorn *Antal dygn över normvärdet för miljö kvalitetsmålet för PM10 i luft* föreslås ändras till *Antal dygn över miljö kvalitetsmålet för dygnsmedelvärdet för PM10*. Årsmålet föreslås förbli 35. Anledningen är att indikatorn mäts i antal timmar och inte dygn.

En väsentlig risk som bedöms kunna påverka måluppfyllelsen för målet är hög inflation som bidrar till ökade matkostnader. Det kan innebära att det blir än svårare att nå målsättningarna avseende hållbara inköp. Målsättningarna är höga och staden har haft svårt att nå målet tidigare år. En annan risk som kan komma att påverka målfyllelsen är att åtgärder som syftar till att förbättra de lokala vattenförekomsternas ekologiska och kemiska status får effekt först på lång sikt. Målen är högt satta men det är inte säkert att åtgärderna får så pass stor effekt att det syns i indikatorerna.

Trafiknämnden uppmanas samt Stockholm Vatten och Avfall AB, genom Stockholms Stadshus AB, uppmanas att i ännu högre grad prioritera genomförande av åtgärder i lokala åtgärdsprogram för stadens vattenförekomster.

Mycket arbete görs och planeras för att förbättra de lokala vattenförekomsterna. Stockholm Vatten och Avfall AB ska lämna över fem åtgärder från de lokala åtgärdsprogrammen för god

vattenstatus till genomförande. Kommunstyrelsen ska att i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden, Stockholm Vatten och Avfall AB samt övriga berörda nämnder och bolagsstyrelser utreda en styrnings- och finansieringsmodell för att öka takten i framtagandet och genomförandet av stadens lokala åtgärdsprogram för vatten.

Trafiknämnden har en viktig roll i att förbättra stadens luftkvalitet. Mycket löpande arbete, så som dammbindning av gator och trafikleder, tidig vårstädning av gator, städning med ny teknik och optimerad halkbekämpning, har effekt. Härutöver bör budget-uppdrag om att förbereda för miljöbilszon klass 3 i Gamla stan nämnas. Införandet planeras till 2024 och full implementering 2026. Trafiknämnden ska även i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden utreda vilka åtgärder som behöver vidtas för att nå Världshälsoorganisationens (WHO) nya gränsvärden för luftkvalitet.

I samband med framtagandet av nytt miljöprogram kommer ett förslag till reviderad kemikalieplan att tas fram. Idrottsnämnden ska tillsammans med fastighetsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden göra en översyn av de olika granulat och konstgräs som finns tillgängliga och sammanställa vad de olika typerna har för idrottsmässiga och miljö- och klimatmässiga konsekvenser.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samverkan med kommunstyrelsen och servicenämnden säkerställa att miljökrav inkluderas i inköpsprocessen för de centrala avtalsområdena samt stödja nämnder och bolag att göra detsamma i de egna avtalen.

Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

Grunden för en väl fungerande stad är en stark ekonomi. Fler stockholmare i jobb skapar både individuellt och kollektivt välstånd. Staden ska konsekvent jobba för att Stockholm ska vara en region med tillväxt och som underlättar företagande och en växande arbetsmarknad. Grundläggande för en stark ekonomi är en fungerande kompetensförsörjning, bra infrastruktur och ett öppet och demokratiskt samhälle. Stockholm ska vara en internationellt konkurrenskraftig region med öppen handel. Staden behöver i grunden ha en bättre beredskap genom större rådighet över viktiga samhällsfunktioner och välfärden. Krav på verksamhetens kvalitet ska vara samma oavsett driftsform.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsplanerna för 2023 sammantaget innebär att inriktningsmålet kommer att uppfyllas helt under förutsättning att nämnder och bolagsstyrelser genomför det de beskrivit i sina verksamhetsplaner samt vidtar åtgärder i enlighet med kommunstyrelsens uppmaningar. Bedömningen baseras på att samtliga sju underliggande årsmål för verksamhetsområdet bedöms uppfyllas helt.

Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd

En stark ekonomi i Stockholm borgar för en väl fungerande verksamhet. Utgångspunkten för den förda politiken är att välfärden, tryggheten och klimatomställningen ska ha de resurser som är nödvändiga för att Stockholms stads verksamheter ska fungera och utvecklas.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsområdesmålet årsmål kommer att uppnås helt under 2023.

Bedömningen grundas på att det aggregerade årsmålet för samtliga av kommunfullmäktiges indikatorer uppnår kommunfullmäktiges årsmål helt samt på nämndernas och bolagsstyrelsernas plan för målet med tillhörande aktiviteter, och underliggande nämndmål som är framtagna för att stödja måluppfyllelsen.

Samtliga 31 nämnder har angett på vilket sätt de bidrar till att verksamhetsområdesmålet uppfylls varav majoriteten även tagit fram nämndmål, indikatorer och aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse. Samtliga 16 bolagsstyrelser har angett på vilket sätt de bidrar till att verksamhetsområdesmålet uppfylls.

Det rådande världsläget med hög inflation, stigande räntor och leveransförseningar gör att ytterligare pris- och indexökningar är att vänta. Hur mycket detta kommer att påverka stadens verksamheter är osäkert men prisökningar har redan fått genomslag, främst inom byggsektorn. Det är av väsentlig betydelse att stadens nämnder och bolagsstyrelser fortsätter arbetet med kostnadskontroll och planerar för hur de ska hantera framtida kostnadsutveckling.

Staden har ett stort reinvesteringsbehov samtidigt som nyinvesteringar behövs i takt med att staden växer. Det stora investeringsbehovet medför att det är av yttersta vikt att stadens nämnder och bolagsstyrelser systematiskt arbetar med uppföljning och styrning av investeringsprojekten i syfte att begränsa investeringsutgifterna. Projektutgifter ska kontinuerligt prövas för

att, om möjligt, bidra till stadens behov av minskad upplåning. Nämnder och bolagsstyrelser ska också se över möjligheten till extern finansiering i projekt.

Det ekonomiska läget som råder kan leda till att byggaktörer senarelägger nyproduktion och att antalet byggstarter för flerbostadshus därmed minskar. Prisutvecklingen inom byggsektorn gör också att det är särskilt viktigt att inkomna anbud för investeringar granskas för att säkerställa att dessa inte är oskäligen.

För att effektivisera nyttjandegraden av stadens lokaler samarbetar nämnder och bolagsstyrelser. Kulturnämnden och utbildningsnämnden arbetar för att kulturaktiviteter ska kunna erbjudas i skolans lokaler, utöver skolans ordinarie verksamhet. När hyresavtal löper ut prövas det fortsatta behovet av lokalen i syfte att undvika tomställning, i de fall fastighetsägaren är extern prövas möjligheten att lösa behovet inom stadens fastighetsbestånd.

Nämnder och bolagsstyrelser beskriver hur de bidrar till och stimulerar en hållbar utveckling. Till exempel genom förebyggande underhåll av befintlig infrastruktur, fastigheter och anläggningar, istället för att riva och bygga nytt och på så sätt lämna ett mindre klimatavtryck.

Idrottsnämnden arbetar med social hållbarhet genom att satsa på simhallar i socioekonomiskt svagare områden. Där erbjuds fler möjligheter till fysiska aktiviteter, både genom staden men också genom föreningsstöd. De ökade el, vatten och värmekostnaderna kopplat till en ökad tillgänglighet är utmanande ur kostnads-synpunkt och idrottsnämnden arbetar med åtgärder för minskad energiförbrukning. Det är dock viktigt ur folkhälsoperspektivet att sim- och idrottshallar finns tillgängliga och kan hålla öppet i så stor utsträckning som möjligt.

Nämnderna driver ett effektiviseringsarbete i linje med stadens kvalitetsprogram genom digitalisering och innovativa lösningar. De innovationsråd som tillkom under 2022 i samband med att kvalitetsprogrammet implementerades fortsätter leva vidare och är ett bra exempel på hur idéer för utveckling av arbetssätt kan tas tillvara.

Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb
I Stockholm ska alla som kan arbeta få möjlighet att göra det. Det är grunden för en jämlik stad och för att bryta segregationen. Långtidsarbetslösheten måste brytas. Ett gott företagsklimat är avgörande för en växande stad. Det strategiska näringslivsarbetet

ska utvecklas och näringslivsperspektivet vara en naturlig del av stadens arbete.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsområdesmåletts årsmål kommer att uppnås helt under 2023.

Bedömningen grundas på att det aggregerade årsmålet för åtta av kommunfullmäktiges nio indikatorer uppnår kommunfullmäktiges årsmål helt samt på nämndernas och bolagsstyrelsernas plan för målet med tillhörande aktiviteter, och underliggande nämndmål som är framtagna för att stödja måluppfyllelsen.

Av 31 nämnder har 29 angett på vilket sätt de bidrar till att verksamhetsområdesmålet uppfylls varav majoriteten även tagit fram nämndmål, indikatorer och aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse. Samtliga 16 bolagsstyrelser har angett på vilket sätt de bidrar till att verksamhetsområdesmålet uppfylls.

Stadsledningskontoret konstaterar att det aggregerade årsmålet för indikatorn *Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi* inte uppnår kommunfullmäktiges årsmål på 11 000. Samtliga nämnder uppmanas och samtliga bolag uppmanas, genom Stockholms Stadshus AB, att höja sin ambitionsnivå och i samband med tertialrapport 1 återkomma med reviderat årsmål.

En väsentlig risk som bedöms kunna påverka måluppfyllelsen för verksamhetsområdesmålet är den ekonomiska utvecklingen. 2023 förväntas bli ett ekonomiskt utmanande år, präglad av inflation och en vikande konjunktur. Stockholms näringsliv påverkas av regional, nationell och internationell konjunktur och stadens näringslivsfrämjande arbete blir viktigt. En vidare konsekvens av detta kan vara en ökad efterfrågan av ekonomiskt bistånd.

Distansundervisning för vuxenutbildningen efterfrågas på högre nivåer än tidigare prognostiserat. Lärarledd klassundervisning har däremot visat sig öka sannolikheten till att få godkänt betyg. Det finns därför en risk att dessa förändrade beteenden leder till att en större andel elever inte kommer få godkända betyg.

Arbetet med integrationspakten kommer att fortsätta under 2023. Arbetsmarknadsnämnden kommer utreda och redovisa uppnådda resultat och effekter av integrationspaktens jobbparterskap samt lämna förslag på utvecklade insatser för fördjupad samverkan mellan nämnden och arbetslivets aktörer.

Ett införande av 90-dagars garantin ska genomföras. Detta innebär att arbetslösa unga ska vara i arbete, praktik eller en utbildning inom 90 dagar.

Nämnder och bolagsstyrelser redovisar hur de, utifrån *Näringslivspolicy för Stockholms stad*, preciserat det planerade arbetet utifrån näringslivspolicyns fyra fokusområden där de har ett utpekad genomförandeansvar. Näringslivsarbetet är brett och berör de flesta av stadens nämnder och bolagsstyrelser. Vid sidan av att förbättra näringslivsarbetet rent praktiskt är det viktigt att hålla fast vid och utveckla den kulturförändring som initierats där stadens medarbetare ska ha kunskap om och bära med sig näringslivsperspektivet i sitt dagliga arbete.

Den vanligaste kontakten mellan staden och näringslivet handlar om tillstånd och tillsyn samt om utvecklingen av digitala tjänster och tydliga kontaktvägar. Nya företag ska starta och befintliga företag växa. Flera nämnder och bolagsstyrelser bidrar genom att kontinuerligt delta i och utveckla det stadsövergripande arbetet med en tydlig process för näringsliv som vill etablera sig och växa i Stockholm.

I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med

Långsiktiga bostadsmål och bostadsförsörjningen ska säkerställas genom en hög byggtakt, fler hyresrätter, fler bostäder med många rum, lägre hyror, blandade boendeformer samt vräkningsförebyggande och bostadssociala insatser. Hemlöshet ska motverkas och trångboddheten ska minska särskilt för barnfamiljer. Stadsutvecklingen ska främja social och miljömässig hållbarhet.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsområdesmålets årsmål kommer att uppnås helt under 2023.

Bedömningen grundas på att det aggregerade årsmålet för tolv av kommunfullmäktiges tolv indikatorer uppnår kommunfullmäktiges årsmål helt samt på nämndernas och bolagsstyrelsernas plan för målet med tillhörande aktiviteter, och underliggande nämndmål som är framtagna för att stödja måluppfyllelsen.

Av 31 nämnder har 28 angett på vilket sätt de bidrar till att verksamhetsområdesmålet uppfylls varav majoriteten även tagit fram nämndmål, indikatorer och aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse. Av 16 bolagsstyrelser har nio angett på vilket sätt de bidrar till att verksamhetsområdesmålet uppfylls.

En väsentlig risk som bedöms kunna påverka måluppfyllelsen för verksamhetsområdesmålet är det försvagade marknadsläget för bostäder som också påverkar planeringstakten. Måluppfyllelse förutsätter en mobilisering kring bostadsmålen och bostadsförsörjningen, utvecklade arbetssätt, styrning och uppföljning för att säkerställa framdrift och att behoven av olika typer av bostäder möts. För att möta en vikande konjunktur behöver ett särskilt fokus läggas på bostadsprojekt med hög genomförbarhet i närtid.

Exploateringsnämnden uppmanas att till tertiärrapport 1 genom nämndindikatorer säkerställa adekvat styrning och uppföljning av nämndens ansvar för bostadsförsörjningen och framdrift av projekten. Utifrån ett bostadsförsörjningsansvar bör exploateringsnämnden även möjliggöra för fler markanvisningar till de kommunala bostadsbolagen. Behovsbedömningar från ansvariga nämnder bör ligga till grund för övriga målnivåer.

Nämnder och bolagsstyrelser planerar för ett stort antal aktiviteter som främjar måluppfyllelse. Att stadsutvecklingen bidrar till social hållbarhet kommer att säkerställas bland annat genom ökat invånarinflytande, områdesplanering, socialt värdeskapande stadsutveckling och centrumutveckling. Detta realiseras genom riktade satsningar till fokusområden och strategiska samband i enlighet med översiktsplanens intentioner. I Fokus Järva kraftsamlar staden kring stadsutveckling, satsningar på trafik, skola och socialtjänst samt samordning internt och externt.

För att alla delar av staden ska kunna utvecklas med en hög grad av stadskvalitet, och i enlighet med översiktsplanens intentioner, kommer en ny modell för styrning av exploateringsprojekt att tas fram som möjliggör omfördelning av resurser exempelvis genom ökad portföljstyrning. Även fortsättningsvis behöver exploateringsprojektens genomförbarhet och lönsamhet säkerställas för stadens förmåga att finansiera de omfattande investeringar som krävs för att möta stadens befolkningstillväxt.

För att möta underskottet av bostäder med särskild service enligt LSS och SoL kommer arbetet att intensifieras. Beställaransvaret har samlats under socialnämnden som under året slutför framtagandet av enhetlig process för det centraliserade beställaruppdraget, och tillsammans med övriga nämnder och bolagsstyrelser utvecklar strategiska forum.

Nämnder och bolagsstyrelser beskriver vidare hur de samverkar för att motverka och förebygga hemlöshet och vräkningar och för att minska trångboddheten, särskilt för barnfamiljer.

Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb

Staden ska vara en högt skattad arbetsgivare med trygga anställningar, bra anställningsvillkor och stora möjligheter att utvecklas i yrket. För en långsiktigt hållbar verksamhet samt för att behålla och rekrytera medarbetare ska ökade kompetens-utvecklingsinsatser genomföras, en god arbetsmiljö säkerställas och antalet timavlönade minimeras.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsområdesmålet års-mål kommer att uppnås helt under 2023.

Bedömningen grundas på att det aggregerade årsmålet för kommunfullmäktiges indikator uppnår kommunfullmäktiges årsmål helt samt på nämndernas och bolagsstyrelsernas plan för målet med tillhörande aktiviteter och underliggande nämndmål som är framtagna för att stödja måluppfyllelsen.

Samtliga 31 nämnder har angett på vilket sätt de bidrar till att verksamhetsområdesmålet uppfylls varav majoriteten även tagit fram nämndmål, indikatorer och aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse. Samtliga 16 bolagsstyrelser har angett på vilket sätt de bidrar till att verksamhetsområdesmålet uppfylls.

Stadsledningskontoret konstaterar att det aggregerade årsmålet för den obligatoriska nämndindikatorn *Andelen arbetade timmar av timavlönad personal* inte är i nivå med kommunfullmäktiges ambition. Stadsdelsnämnderna Bromma, Enskede-Årsta-Vantör, Farsta, Hässelby-Vällingby, Kungsholmen, Norrmalm och Skärholmen uppmanas att höja sin ambitionsnivå och i samband med tertialrapport 1 återkomma med reviderat årsmål, samt om nödvändigt ta fram aktiviteter som stödjer detta.

Samtliga nämnder ska i verksamhetsplanen redovisa hur man genomför den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet. Stadsledningskontoret konstaterar att vissa nämnder behöver förtydliga hur de arbetar med uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet då beskrivning saknas eller är bristfällig. Arbetsmarknadsnämnden, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, servicenämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, utbildningsnämnden, överförmyndarnämnden samt

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd uppmanas att förtydliga sin beskrivning i tertiärrapport 1. Äldrenämnden och Spånga-Tensta stadsdelsnämnd är goda exempel som tydligt beskriver processen och i vilka forum uppföljningen sker.

För staden som arbetsgivare är kompetensförsörjning, chefers förutsättningar i arbetsgivarrollen, systematiskt arbetsmiljöarbete och att minska antalet timavlönade prioriterade områden. Alla centrala för att skapa goda förutsättningar för verksamhetens måluppfyllelse. För att nå goda resultat inom dessa prioriterade områden och stadens mål som arbetsgivare är det viktigt att alla nämnder och bolagsstyrelser fortsätter bidra till utvecklingen inom området och genomför planerat arbete.

Stadens nämnder och bolagsstyrelser beskriver hur de planerar att fortsätta implementeringen av stadens chefsprofil och analysera chefers förutsättningar i syfte att identifiera ett rimligt antal medarbetare per chef. Arbetet för att förebygga arbetsrelaterad ohälsa och säkerställa god kunskap om det systematiska arbetsmiljöarbetet fortsätter, till exempel genom att identifiera friskfaktorer i verksamheten och genom partsgemensam arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud.

Alla stadens nämnder har upprättat kompetensförsörjningsplaner på tre års sikt. Berörda nämnder fortsätter att driva arbetet enligt handlingsplanen för förbättrad arbetssituation för socialsekreterare och biståndshandläggare samt handlingsplanen för förbättrad arbetssituation för förskollärare och barnskötare.

Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden

Staden ska ha en hög beredskap genom att inneha rådighet över viktiga samhällsfunktioner och välfärden. Kommunal egenregiverksamhet bör finnas inom alla områden som staden har ansvar för och om en privat aktör fallerar ska staden ha beredskap att ta över ansvaret. Kraven på verksamheternas kvalitet ska vara samma oavsett driftform. Beredskapen ska stärkas, med fokus på bland annat konsekvenser av internationella konflikter.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsområdesmålets årsmål kommer att uppnås helt under 2023.

Bedömningen grundas på att det aggregerade årsmålet för kommunfullmäktiges indikator uppnår kommunfullmäktiges årsmål helt samt på nämndernas och bolagsstyrelsernas plan för målet med

tillhörande aktiviteter, och underliggande nämndmål som är framtagna för att stödja måluppfyllelsen.

Samtliga 31 nämnder har angett på vilket sätt de bidrar till att verksamhetsområdesmålet uppfylls varav majoriteten även tagit fram nämndmål, indikatorer och aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse. Samtliga 16 bolagsstyrelser har angett på vilket sätt de bidrar till att verksamhetsområdesmålet uppfylls.

En väsentlig risk som bedöms kunna påverka måluppfyllelsen för verksamhetsområdesmålet är en eskalering av det allvarliga och osäkra omvärldsläget till följd av Rysslands invasion av Ukraina vilket kan påverka planerat arbete kopplat till civil beredskap och stadens försörjningskedjor inom målet.

I syfte att höja stadens beredskapsförmåga arbetar flera nämnder med uppdrag kopplat till beredskapslager. Under ledning av kommunstyrelsen ska servicenämnden i samarbete med förskolenämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna utreda och påbörja etablering av ett centralt omsättningslager för vissa livsmedel och förbrukningsvaror.

Inom ramen för stadens arbete med kategoristyrkt inköp pågår flera initiativ kring att stärka uppföljningen av stadens leverantörer, exempelvis med fokus på att stävja välfärdsbrott inom lokalvårdssektorn.

AB Svenska Bostäder arbetar med att öka sysselsättningen bland hyresgäster långt från arbetsmarknaden. Det kan göras genom vidareutveckling av sysselsättningskrav i upphandlingar samt hemtagning av tidigare utlagda entreprenader.

Samtliga nämnder och styrelser visar tydliga ambitioner att stärka den civila beredskapen bland annat genom att delta i stadens arbete med krigsorganisation och dess bemanning. Stadsdelsnämnderna beskriver arbetet med att implementera trygghetspunkter inom sina geografiska områden.

Att arbeta med kontinuitetsplanering utifrån verksamhetsspecifika risk- och sårbarhetsanalyser står i fokus under 2023. Ett exempel är att Micasa Fastigheter i Stockholm AB i samråd med stadsdelsnämnderna under året kommer att se över status och behov av el, vatten och fjärrvärme i deras förhyrningar för att ta fram en plan för möjliga evakueringsfastigheter, investeringsbehov av

reservkraft samt samordning av mobila nödlösningar för el och vattenförsörjning. Ett annat exempel är Farsta stadsdelsnämnd som beskriver att de ska inrätta krisberedskapsombud inom samtliga sina verksamheter, bland annat för att säkerställa att de vid behov kan agera i enlighet med upprättad kontinuitetsplan.

Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser
Stadens brottsförebyggande arbete ska stärkas och vila på de två benen situationell prevention och social prevention. Tryggheten i det offentliga rummet ska öka, bland annat genom trygghetsinvesteringar och platssamverkan. Det dödliga våldet i kriminella miljöer ska motverkas. Stadsmiljön ska vara ren, välskött och tillgänglig.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsområdesmålets årsmål kommer att uppnås helt under 2023.

Bedömningen grundas på att det aggregerade årsmålet för tre av kommunfullmäktiges tre indikatorer uppnår kommunfullmäktiges årsmål helt samt på nämndernas och bolagsstyrelsernas plan för målet med tillhörande aktiviteter och underliggande nämndmål som är framtagna för att stödja måluppfyllelsen.

Av 31 nämnder har 29 angett på vilket sätt de bidrar till att verksamhetsområdesmålet uppfylls varav majoriteten även tagit fram nämndmål, indikatorer och aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse. Samtliga 16 bolagsstyrelser har angett på vilket sätt de bidrar till att verksamhetsområdesmålet uppfylls.

En väsentlig risk som bedöms kunna påverka måluppfyllelsen för verksamhetsområdesmålet är de allvarliga samhällsproblemen med gängkriminalitet och dödligt våld. Den eskalerade och intensifierade situationen under årets inledning med flertalet skjutningar och sprängningar påverkar stockholmarnas trygghet och kan få genomslag i utfallet för den trygghetsmätning som kommer att genomföras under våren.

Under året ska stadsdelsnämnderna fortsätta arbeta utifrån *Stockholms stads trygghetsprogram 2020-2023*, *Stockholms stads säkerhetsprogram 2020-2023* samt samverkansöverenskommelse mellan Stockholms stad och Polisregion Stockholm. Samtliga stadsdelsnämnder har samverkansöverenskommelser med de lokala polisområdena som fastställer samverkansområden utifrån lokala lägesbilder, orsaksanalyser, aktiviteter och relevanta mål som följs upp.

En rad insatser för att förebygga och motverka att unga dras in i kriminalitet planeras under året. Socialnämnden ska arbeta för att minska inflödet av unga i kriminalitet och ska i samarbete med Region Stockholm förbättra stöd till anhöriga till brottsoffer som utsatts för dödligt våld. Bland de åtgärder som beskrivs av stadsdelsnämnderna finns exempelvis arbete för att öka kunskapen om flickors och kvinnors situation i den kriminella miljön, uppstart av nya sociala insatsgrupper för målgruppen 15-18 år, införande av den våldsförebyggande metoden *Fritid fri från våld* på fritidsgårdar samt utökat stöd till unga brottsoffer genom att införande av metoden *Våga anmäla, våga vittna*.

Arbetet med trygga stadsmiljöer utvecklas bland annat genom platssamverkan som bedrivs i samtliga stadsdelsområden. Nämnderna har även ansökt om trygghetsinvesteringar för att öka tryggheten genom exempelvis platsaktivering, förbättrad belysning och siktförbättring. Exploateringsnämndens modell för Socialt värdeskapande analys (SVA) vidareutvecklas och ska tillämpas i varje stadsutvecklingsprojekt. Arbetet med trygghetsvandringar och andra typer av besiktningar av stadsmiljön, exempelvis centrumbesiktningar och trygghetsinspektioner, utökas i staden. Vissa har särskilt fokus på barn eller kvinnor. Flera nämnder följer utfall avseende upplevd trygghet fördelat på kön för att kunna anpassa insatser. Flera stadsdelsnämnder planerar också att genomföra medborgardialoger om otrygghetsfrågor för att bättre fånga invånarnas perspektiv.

Flera nämnder arbetar för att systematisera arbetssätt och höja organisationens kunskap om välfärdsbrottslighet genom utbildnings- och kommunikationsinsatser, kartläggning av verksamhetsprocesser samt införande av kontroller. Exempelvis planerar fastighetsnämnden att utreda möjligheten att göra bakgrundskontroller, avseende grova brott och ekonomisk brottslighet, på hyresgäster aktuella för uthyrningar i områden där det finns barn- och ungdomsverksamheter. Servicenämnden arbetar med att förebygga brottslig verksamhet kopplad till upphandlad verksamhet. Kulturnämnden och flera stadsdelsnämnder lyfter i verksamhetsplanerna fram arbetet med föreningsbidrag för att säkerställa att medel inte tillfaller föreningar med verksamheter som är odemokratiska, olagliga eller som uppmuntrar våldsbejakande extremism.

Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt

Stockholm ska vara en stad för alla vuxna och barn som präglas av öppenhet, jämlikhet, jämställdhet och tillgänglighet. De nationella minoriteternas rättigheter ska stärkas och rasism ska motverkas. Staden ska främja invånarnas och civilsamhällets delaktighet och inflytande och på så sätt stärka demokratiarbetet. Medborgardialoger och medborgarbudget är exempel på verktyg som ska användas. Staden ska präglas av internationellt samarbete som bidrar till ökad handel, kulturella utbyten samt kunskap och forskning.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsområdesmåletets årsmål kommer att uppnås helt under 2023.

Bedömningen grundas på nämndernas och bolagsstyrelsernas plan för målet med tillhörande aktiviteter, och underliggande nämndmål som är framtagna för att stödja måluppfyllelsen. Målet har inga indikatorer.

Av 31 nämnder har 30 angett på vilket sätt de bidrar till att verksamhetsområdesmålet uppfylls varav majoriteten även har tagit fram nämndmål, indikatorer och aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse. Samtliga 16 bolagsstyrelser har angett på vilket sätt de bidrar till att verksamhetsområdesmålet uppfylls.

En väsentlig risk som bedöms kunna påverka måluppfyllelsen för verksamhetsområdesmålet är att frågorna är tvärsektoriella och ska integreras på ett systematiskt sätt i ordinarie processer och prioriteringar. Måluppfyllelse förutsätter en hög ambition och flertalet nämnder visar i sina verksamhetsplaner att de har förstått att ett tydligt fokus på frågorna krävs. För att nå målsättningen krävs dock nya eller förändrade arbetssätt vilket tar tid.

Målet kan delas in i tre delar; Agenda 2030 och mänskliga rättigheter, lokal demokrati samt internationellt samarbete.

Ökad jämställdhet är en central förutsättning för målets uppfyllelse. Jämställdhet är ett eget mål i Agenda 2030 och ska även integreras i arbetet med samtliga andra mål. Jämställdhet är också en central princip i arbetet med de mänskliga rättigheterna. Vidare ska vuxna och barn oavsett kön ha möjlighet att vara delaktiga och få inflytande i det lokala demokratiarbetet. För att staden ska öka takten i arbetet för en öppen, jämställd och demokratisk stad och för att nå de globala målen i Agenda 2030 krävs ett sammanhållet

arbete där kön får betydelse i de ordinarie processerna tillsammans med andra faktorer som påverkar människors möjligheter, såsom exempelvis utbildningsnivå, hälsa, ålder och socioekonomisk bakgrund.

Nämnderna och bolagen har planerat många aktiviteter och insatser för året kopplat till de tre delarna av målet. För att uppnå de globala målen i Agenda 2030 och stärka arbetet med de mänskliga rättigheterna ska exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden bjuda in till förvaltningsövergripande möten om trångboddhet som syftar till att gemensamt adressera och angripa utmaningarna kopplade till ofrivillig trångboddhet. Många nämnder planerar att utveckla arbetet i råden för funktionshinderfrågor med fokus på strategiska frågor kopplade till tillgänglighet och delaktighet. Södermalm stadsdelsnämnd ska i samarbete med förskolenämnden fortsätta arbetet med att utveckla förskola på samiska och meänkieli.

För att stärka den lokala demokratin beskriver stadsdelsnämnderna att de kommer utveckla arbetssätt för, eller utreda möjligheterna att inleda ett arbete med, medborgarbudget. AB Svenska Bostäder ska vidareutveckla sitt arbete med samråd och boendeinflytande för att säkerställa att alla målgrupper kommer till tals. Stadsbyggnadsnämnden kommer inrätta en ny funktion; stadsbyggnadsombudsman, vilken har som syfte att bland annat utveckla och underlätta tillgången till, och kunskapen om, planprocessen för boende och föreningar i staden.

Många nämnder beskriver att de under året kommer att bevaka och tillvarata de möjligheter som erbjuds inom EU:s program och fonder samt andra externa medel i syfte att bidra till utveckling och innovation. Flera nämnder planerar att delta i Eurocities olika forum och arbetsgrupper, både som en del av omvärldsbevakningen och för att påverka i olika frågor.

Investeringar

Investeringsbudgeten för stadens nämnder uppgår netto till 7 029,6 mnkr för 2023, vilket är en ökning med 253 mnkr jämfört med 2022. De största förändringarna avser ramarna för fastighetsnämnden och trafiknämndens investeringsverksamhet vilka har ökat med 248,2 mnkr respektive 200 mnkr.

Förändringarna beror främst på de satsningar som görs på idrott och framkomlighet. Vid aktivering av investeringsprojekt belastas stadens resultat av ökade kapitalkostnader. Kostnaderna för

avskrivningar ökar 2023 med ca 281 mnkr jämfört med verksamhetsplan år 2022.

Vissa nämnder har aviserat justeringar till följd av utvecklad investeringsredovisning avseende ej aktiverbara utgifter som framöver ska redovisas som drift, enligt Rekommendation 4 från Rådet för kommunal redovisning. Utveckling för implementering pågår. Hittills hanteras justeringar av investeringsplanen genom stadens finansförvaltning. De aktuella investeringsutgifterna som kommer att utgöra driftskostnader beräknas uppgå till cirka 250 mnkr för år 2023.

Exploateringsnämnden

Exploateringsnämndens investeringsbudget uppgår till 3 200 mnkr netto och avser främst investeringar för att möjliggöra bostadsbebyggelse. Med stadens satsning på ökat bostadsbyggande väntas investeringsvolymerna vara fortsatt höga. De planerade investeringsutgifterna uppgår till 4 500 mnkr.

Investeringsinkomsterna uppgår till 1 300 mnkr, varav 200 mnkr utgörs av exploateringsinkomster som är de bokförda värdena av försäljningar i samband med exploatering. Övriga investeringsinkomster utgörs i huvudsak av ersättning från exempelvis ledningsägare för utfört arbete inom av exploateringsnämnden upphandlad entreprenad där nämnden har motsvarande utgifter.

Utgifterna har ökat under de senaste åren i takt med att antalet projekt i genomförandeskede har ökat. Exploateringsnämndens verksamhetsplan innehåller projekt omfattande cirka 162 000 bostäder. Av dessa har projekt omfattande 43 000 bostäder genomförandebeslut. Projekt omfattande 119 000 bostäder är i planeringsskede och har inriktnings- eller utredningsbeslut.

De stora stadsutvecklingsprojekten Slussen, Norra Djurgårdsstaden, Årstafältet, Söderstaden och Hagastaden står för knappt två tredjedelar av nämndens planerade utgifter under år 2023, det är också i dessa projekt den ökade investeringsvolymen återfinns. De förväntade investeringsinkomsterna hänförs till stor del till projekt Slussen, men även exempelvis Norra Djurgårdsstaden.

Nämnden prognostiserar att de ej aktiverbara utgifterna uppgår till 150,9 mnkr och att de ej aktiverbara inkomsterna uppgår till 75,8 mnkr. Inkomster för icke offentliga bidrag redovisas inte som

intäkt samma år som planåret. De sammanlagda nettokostnaderna beräknas uppgå till 138,7 miljoner kronor för 2023.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämndens investeringsbudget uppgår till 1 573 mnkr, som fördelas på långsiktiga och utökade planer för såväl idrottsfastigheter som för övrigt fastighetsbestånd. Nämnden konstaterar att investeringsbehoven överstiger de av kommunfullmäktige budgeterade medlen för de långsiktiga planerna.

Fastighetsnämnden har en långsiktig investeringsplan, exklusive idrottsanläggningar, som under 2023 uppgår till 300 mnkr. De största projekten inom det här området är:

- Renovering av Farsta brandstation.
- Renovering av Kungsholmen brandstation.
- Renovering av däckat på af Chapman.
- Hyresgäst Anpassning av Skansen 22.
- Ombyggnad av kanalhuset.

Nämnden har även fått en utökad investeringsplan, exklusive idrottsanläggningar med en budget om 511 mnkr. Inom den tilldelade ramen förväntas nämnden förvärva bostadsrätter till ett värde av 140 mnkr under 2023. Vidare ska bland annat stadsbiblioteket rustas upp och de sista etapperna av ombyggnationen av tekniska nämndhuset genomföras.

Den långsiktiga investeringsplanen avseende idrottsfastigheter (370,0 mnkr) planerar nämnden att använda till bland annat följande större projekt:

- BMX-bana på Hökarängens BP.
- Upprustning av Kristinebergs IP.
- Ombyggnad och upprustning av Gula villan på Stora mossens IP.
- Omklädningsrum för ishallen på Grimsta IP.
- Upprustning av Kristinebergs IP.
- Mälarhöjdens IP.
- Betongpist på Gubbängens IP.

Prioritering av projekt avseende idrottsfastigheter har skett i samråd med idrottsnämnden.

Utöver den långsiktiga investeringsplanen för idrottsanläggningar har nämnden tilldelats 150 mnkr under 2023 inom ramen för idrottsmiljarden. Detta kan bland annat komma att användas för

kommande projekt så som Aspuddens IP, Vårbergs IP, Högdalens BP och Högerstensåsens IP. Härutöver har nämnden erhållit medel för att fortsätta projekten med att rusta upp Vällingby sim- och idrottshall samt Eriksdalsbadet.

Nämnden har även tilldelade medel för att genomföra vissa projekt i egen regi som tidigare planerades för en extern aktör. Det handlar främst om Vårbergs IP, renovering och Brännkyrkahallen och ersättning för Västertorps sim- och idrottshall.

Nämnden prognostiserar att de ej aktiverbara utgifterna uppgår till 27,4 mnkr.

Kulturnämnden

Kulturnämndens investeringsbudget 2023 uppgår till netto 16,8 mnkr och avser främst maskiner och inventarier samt utökad investeringsplan för lokaler. Investeringsbudget fördelas mellan maskiner och inventarier 6,8 mnkr samt utökad investeringsplan 10,0 mnkr.

Till följd av stora om- och tillbyggnadsprojekt står kulturnämnden inför en omfattande kostnadsutveckling för lokaler. Det är därför av vikt att nämnden följer verksamheternas kostnadsutveckling.

Kyrkogårdsnämnden

Kyrkogårdsnämndens investeringsbudget 2023 uppgår till 198,5 mnkr, varav 20,0 mnkr tilldelats nämnden för att genomföra sitt långsiktiga uppdrag. Medlen avses användas för löpande underhållsåtgärder. I den utökade ramen finns särskilda medel avsatta för Järva begravningsplats (100,0 mnkr) samt tre projekt med projektbudget under 50 mnkr; ny ceremonilokal på Strandkyrkogården, askgravar på Skogskyrkogården och kistgravar på Räcksta begravningsplats.

Nämnden prognostiserar att de ej aktiverbara utgifterna uppgår till 10,0 mnkr.

Trafiknämnden

Trafiknämndens investeringsbudget 2023 uppgår till netto 1 155,0 mnkr, varav 1 030,0 mnkr tilldelats nämnden för att genomföra sitt långsiktiga uppdrag. Inom denna budgetpost avser 300,0 mnkr projekt för förbättrad framkomlighet för gång-, cykel- och kollektivtrafik, vilket utgör en del av en satsning om totalt 2 000,0 mnkr för perioden 2023-2026. I satsningen på framkomlighet ingår även medfinansiering av den gång- och cykelbro inom Slussen-projektet (med en budgeterad totalutgift om

250,0 mnkr) som exploateringsnämnden avser att anlägga. För bron har nämnden tilldelats 50,0 mnkr i utökad plan under 2023. I utökad plan 2023 finns även 75,0 mnkr för investeringar i grönstruktur.

Nämnden beräknar att investeringsutgifterna och investeringsinkomsterna ökar med 55,4 mnkr och ansöker därför om omslutningsförändring för ökade utgifter och inkomster jämfört med budget. Då detta är en förändring som kräver beslut i kommunfullmäktige kommer denna ansökan att hanteras i årsredovisningen för 2022.

I nämndens planering för 2023 ingår projekt med beräknade utgifter om 196,3 mnkr utöver den tilldelade budgeten, vilket motiveras av att under ett budgetår ändras förutsättningarna för flera projekt som erfarenhetsmässigt medför senareläggning och därmed minskade utgifter. Dessa projekt inryms genom en nedrundningspost, som i kommande prognoser under året kommer att minska i takt med att förutsättningarna klarläggs.

Inom nämndens budget för 2023 utgör framkomlighetssatsningen netto 482,4 mnkr, varav merparten (248,2 mnkr) avser cykelinvesteringar. De större projekten kommer att vara Västberga allé, Sockenvägen, Hägerstensvägen och Drottningholmsvägen. För gångåtgärder budgeteras 134,2 mnkr och för kollektivtrafikåtgärder budgeteras 50,0 mnkr.

I syfte att bevara funktionen i den befintliga infrastrukturen bedrivs särskilda reinvesteringsprogram inom områdena belysning, trafiksignaler, gatuytor, byggnadsverk, tekniska installationer och träd med mera. Utgifterna för dessa program planeras uppgå till cirka 320 mnkr. Utöver programmen är det flera av investeringsprojekten som utgör reinvesteringar.

Inom ramen för trafiksäkerhetsarbete (införande av nya hastighetsplaner, skapa säkra skolvägar med mera) planerar nämnden att genomföra åtgärder för cirka 98 mnkr.

Nämnden prognostiserar att de ej aktiverbara utgifterna uppgår till 20,8 mnkr.

Stadsdelsnämndernas investeringar

Nämndernas arbete med park- och reinvesteringar hanteras inom ramen för den etablerade processen mellan trafiknämnden och stadsdelsnämnderna. Trafikkontoret har i denna process ansvar för att göra en genomarbetad och rättvis fördelning över hela staden.

Ambitionen är en likvärdig fördelning över tid, och där stadsdelsnämndernas parkplaner är en viktig komponent.

Stadsdelsnämndernas totala investeringsbudget för 2023 uppgår till 230 mnkr vilket är en minskning med 38 mnkr jämfört med föregående år. Samtliga medel fördelades i kommunfullmäktiges budget för 2023 och i samband med tertialrapporteringarna redovisar stadsdelsnämnderna utfall och avvikelser från plan.

Stockholms Stadshus AB

Bolagskoncernens soliditet beräknas vid utgången av året uppgå till cirka 39 procent. Detta är något lägre än tidigare och en följd av att bolagskoncernens investeringsnivå under senare år ökat successivt. Bolagskoncernens investeringsbudget uppgår till drygt 13,7 mdkr. Till följd av en generell hög kostnadsutveckling och inflation är det av yttersta vikt att bolagen fortsätter prioritera och följa upp investeringsprojekt så att risken för olönsamma projekt minimeras.

Bostadsbolagens investeringar omfattar 5,2 mdkr av bolagskoncernens totala investeringsvolym för år 2023. Nyproduktionen av bostäder är ett viktigt mål där kommunfullmäktiges mål för 2023-2026 innebär 3 500 påbörjade bostäder. Det är samtidigt långsiktigt viktigt att genomföra nödvändiga ersättningsinvesteringar i bostadsbolagens och fastighetsbolagens bestånd. God framförhållning och adekvata underhållsplaner innebär minskade kostnader för akuta reparationer och medför förutom välskötta fastigheter också långsiktigt bättre ekonomiska förutsättningar.

Stockholm Vatten och Avfall ABs (SVOA) projekt Stockholms Framtida Avloppsrening (SFA) är det enskilt största projektet i bolagskoncernens projektportfölj. I enlighet med beslut av kommunfullmäktige ska projektets kostnader totalt uppgå till 9,2 mdkr (i prisnivå september 2016), varav cirka 1,7 mdkr under 2023. Projektet kommer pågå under flera år framöver. SVOA har också stora investeringar, både i samband med exploatering av nya stadsutvecklingsområden och för ersättningsinvesteringar i befintligt ledningsnät. Bolagets investeringsnivå budgeteras för 2023 till mellan 4,2–4,3 mdkr.

SISAB, Skolfastigheter i Stockholm AB, budgeterar en investeringsnivå om 2,4 mdkr där den höga investeringsnivån följer av stadens utveckling med nyproduktion och ombyggnad av skolor och förskolor.

Med nuvarande höga investeringsnivå inom koncernens bolag krävs fortsatt stort fokus på styrning och kostnadsmedvetenhet i investeringsprojekten. Det är nödvändigt för den finansiella stabiliteten att projekten kan genomföras med hög grad av egen finansiering för att minska risken för att kapitalkostnader tränger undan driftskostnader och för att minska risken vid höjda räntenivåer.

Medfinansiering

För att kunna genomföra angelägna satsningar på väg- och spårtrafiken i Stockholm är staden medfinansiär i ett antal stora statliga och regionala infrastrukturprojekt. Under perioden 2023–2025 beräknas utbetalningar till medfinansiering att uppgå till nära 4,9 mdkr. Utbetalningarna avser i huvudsak medfinansiering av utbyggnad av tunnelbanan enligt Stockholmsöverenskommelsen. I beloppet ingår utbetalning av förskott till tunnelbaneutbyggnaden om totalt cirka 540 mnkr. Förskotten ska återbetalas när staden har uppfyllt avtalat bostadsåtagande. I beloppet ingår även utbetalningar för kollektivtrafikobjekten i Sverigeförhandlingen; Tunnelbanan Älvsjö-Fridhemsplan Roslagsbanan till City och Spårväg syd samt även utbyggnaden av Tvärbana Norr.

De beräknade betalningarna inom Sverigeförhandlingen och Stockholmsöverenskommelsen påverkas av förändringar av avtalade indexjusteringar.

Delbetalningar av stadens bidrag till projekt Stockholms ström för förstärkning och förnyelse av elnätet i Stockholmsregionen förväntas också ske under perioden.

Försäljningar

Exploateringsnämnden

Försäljningsinkomsterna till följd av markförsäljningar i samband med exploatering förväntas ligga på något lägre nivå än de senaste åren. Exploateringsnämnden bedömer att dessa inkomster kan komma att uppgå till cirka 1 500 mnkr år 2023. Det så kallade försäljningsuppdraget, som avser försäljningar av mark utanför kommungränsen och friköp av tomträttsmark, är satt till 200 mnkr.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden bedömer ett antal försäljningar av bostadsrätter kommer ske under 2023. Den budgeterade köpeskillingen är totalt cirka 26,5 mnkr. Försäljningsomkostnaderna för dessa projekt väntas bli ca 8 mnkr under kommande år. Nivån på köpeskillingen är osäker.

Budgetjusteringar med mera

Kommunfullmäktige har i budget för 2023 reserverat medel i central medelsreserv till kommunstyrelsens förfogande för särskilda ändamål. Dessa medel tilldelas eller beviljas av kommunstyrelsen i samband med avstämningsärendet, tertialrapporter eller i särskilda ärenden.

Central medelsreserv

Ur *Central medelsreserv: 2. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* i 2023 års budget har medgetts budgetjustering för ökade nettokostnader med 298,9 mnkr.

Ur *Central medelsreserv: 4. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter* i 2023 års budget har medgetts budgetjustering för ökade utgifter inom investeringsbudgeten med 280,8 mnkr.

Stadsledningskontorets förslag till samtliga budgetjusteringar framgår av bilaga 2. Nedan specificeras vissa budgetjusteringar.

Kemikaliesmart förskola

I kommunfullmäktiges budget har medel avsatts för arbetet med kemikaliesmart förskola. Stadsdelsnämnderna tilldelas 8,0 mnkr. Finansiering sker ur *Central medelsreserv 2: Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* och fördelas enligt bilaga 2.

Arbete med platssamverkan

I kommunfullmäktiges budget har medel avsatts för att nämnder och bolagsstyrelser genom utvecklad platssamverkan ska förbättra och förstärka samverkan med polis, det lokala näringslivet, civilsamhället och andra relevanta aktörer i trygghets- och säkerhetsarbetet. Idag bedrivs platssamverkan i olika former i flera av stadens områden. För att vidareutveckla metoder och arbetssätt föreslås stadsdelsnämnderna få extra medel för arbetet med platssamverkan.

Nämnderna tilldelas 30 mnkr för att fortsätta formalisera och stärka samverkan för trygga och levande platser i samarbete med externa aktörer. I stadens intensifierade arbete med platssamverkan är det viktigt att även övriga berörda nämnder, trafiknämnden i synnerhet, deltar aktivt i samverkan. Finansiering sker ur *Central medelsreserv 2: Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* och fördelas enligt bilaga 2.

Miljö- och klimatsamordnare

I kommunfullmäktiges budget har medel avsatts för miljö- och klimatsamordnare. Stadsdelsnämnderna tilldelas 10,0 mnkr.

Finansiering sker ur *Central medelsreserv 2: Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* och fördelas enligt bilaga 2.

Lokala åtgärdsprogram för vatten

I kommunfullmäktiges budget har medel avsatts för drift- och investeringsåtgärder i enlighet med de lokala åtgärdsprogrammen för vattenförekomster. Samtliga berörda nämnder kan ansöka om budgetjustering för genomförande av åtgärder som föreslås i de lokala åtgärdsprogrammen eller andra relevanta åtgärder som bidrar till att uppnå det övergripande målet om god vattenstatus i dessa vattenförekomster.

Nämnderna har ansökt om 14,7 mnkr och tillstyrks 11,6 mnkr avseende driftåtgärder. De beviljade åtgärderna bedöms ligga i linje med Stockholms stads handlingsplan för god vattenstatus och beslutade lokala åtgärdsprogram. Åtgärder med direkt nytta för vattenkvaliteten och det fortsatta framtagandet av resterande lokala åtgärdsprogram har prioriterats. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 2. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov*.

Biologisk mångfald

I kommunfullmäktiges budget har medel avsatts till stadens stadsdelsnämnder för drift- och investeringsåtgärder som bidrar till genomförande av de stadsdelsvisa åtgärdsförslagen för biologisk mångfald.

Nämnderna har dels ansökt om 7,9 mnkr avseende driftåtgärder, varav 7,0 mnkr tillstyrks, dels om 12,3 mnkr avseende investeringsåtgärder, varav 10 mnkr tillstyrks. Prioritering av ansökningarna har gjorts baserat på i vilken grad de olika åtgärderna bedöms bidra till biologisk mångfald. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 2. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* samt ur *Central medelsreserv: 4 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter* och fördelas enligt bilaga 2.

Medel för lokaländamål

I kommunfullmäktiges budget har medel avsatts för kostnader avseende drift i samband med nybyggnad av grupp-, service- eller stödboende enligt LSS och SoL för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning. Nämnderna kan ansöka om medel i samband

med tertialrapport 2. Nämnderna har ansökt om 1,2 mnkr för ändamålet vilket avstyrks.

Stockholm vid vattnet

I kommunfullmäktiges budget har medel avsatts för investeringar som avser öka vistelsevärden på platser vid vattnet, exempelvis bryggor, bastuflottar eller sittmöbler. Nämnderna tillstyrks samtliga ansökningar om 7,6 mnkr. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 4. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter* och fördelas enligt bilaga 2.

Klimatinvesteringar

I kommunfullmäktiges budget har medel avsatts som ska bidra till att minska de klimatpåverkande växthusgasutsläppen och minska sårbarheten orsakad av kommande klimatförändringar. Fokus är på projekt som ger största möjliga klimatnytta genom åtgärder och insatser som styr mot energieffektivisering, solenergi, hållbara transporter samt klimatanpassningsåtgärder. Åtgärderna ska avse investering eller reinvestering.

Nämnderna har ansökt om 238,6 mnkr, varav 222,3 mnkr tillstyrks. Av de beviljade ansökningarna avser 50 projekt som leder till minskad klimatpåverkan och 11 projekt som avser ökad klimatanpassning samt 12 projekt med multifunktionell påverkan. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 4. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter* och fördelas enligt bilaga 2.

Parklekar

I kommunfullmäktiges budget har medel avsatts för investeringar gällande upprustning av parklekar. Syftet är att möjliggöra upprustningar av stadens parklekar som stadsdelsnämnderna hyr av fastighetsnämnden.

Fastighetsnämnden har ansökt om 1,1 mnkr vilket tillstyrks för upprustning av parklek i Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 4. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter* och fördelas enligt bilaga 2.

Naturresevat

I kommunfullmäktiges budget har investeringsmedel avsatts för inrättande av nya och skötsel av befintliga naturresevat.

Nämnderna har ansökt om 6,7 mnkr varav 3,1 mnkr tillstyrks. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 4. Till kommunstyrelsens*

förfogande för oförutsedda investeringsutgifter och fördelas enligt bilaga 2.

Trygghetsskapande åtgärder

I kommunfullmäktiges budget har medel avsatts för investeringar i trygghetsskapande åtgärder. Nämnderna har ansökt om 78 mnkr för åtgärder som syftar till att öka tryggheten genom platsaktivering, förbättrad belysning och skyltning. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 4. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter*. Beslut om tilldelning fattas i särskilt ärende i kommunstyrelsens ekonomi- och trygghetsutskott.

Hästa gård

I kommunfullmäktiges budget har medel avsatts för investering gällande upprustning av Hästa gård, som är belägen inom Igelbäckens kulturresevat.

Trafiknämnden har ansökt om 10,0 mnkr för underhållsåtgärder under 2023 vilket tillstyrks. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 4. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter* och fördelas enligt bilaga 2.

Kulturplats i Snösätra

I kommunfullmäktiges budget har medel avsatts för etablering av en kulturplats i Snösätra. Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd ska leda etableringen i nära dialog med aktörerna i området samt i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, kulturnämnden, trafiknämnden och stadsbyggnadsnämnden. Målet är att lyfta området till en lokal kulturplats med utgångspunkt i områdets unika karaktär. Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd tilldelas 2 mnkr för etableringen. Finansiering sker genom *Central medelsreserv: 2 Till kommunstyrelsen förfogande för oförutsedda behov* och fördelas enligt bilaga 2.

Sommarkollo för ukrainska barn

Med anledning av den ryska invasionen av Ukraina lämnade kommunstyrelsen i mars 2022 en skrivelse om ett vänortssamarbete med Kyiv om stöd i den framtida återuppbyggnaden av den ukrainska huvudstaden. Ett exempel på en aktivitet som efterfrågats från Kyiv och som staden genomförde under 2022 var att ordna sommarkollo för ukrainska barn. Staden har stor erfarenhet av att arrangera kollovistelser och kan på ett professionellt sätt ta emot barn och ungdomar till en vistelse på en kollogård i länet. På så sätt bidrar staden till återhämtning för några barn, ungdomar och deras familjer som drabbats av kriget. Socialnämnden ska därför

genomföra sommarkollo för ukrainska barn även 2023 och tilldelas 1,5 mnkr för ändamålet. Finansiering sker genom *Central medelsreserv: 2 Till kommunstyrelsen förfogande för oförutsedda behov* och fördelas enligt bilaga 2.

Avveckling och omstrukturering av lokaler
 Nämnderna ansöker om 6,6 mnkr avseende avveckling och omstrukturering av lokaler varav 1 mnkr tillstyrks.
 Finansiering sker genom kommunstyrelsen enligt bilaga 2.

Resultatbudget

Mnkr	KF budget 2023	Tillstyrkta budgetjusteringar	Av nämnden redovisade omslutningsförändringar	Nämndens justerade budget
Verksamhetens intäkter	9 037,1	6,7	6 537,2	15 581,0
Verksamhetens kostnader (-)	-58 223,8	-156,3	-6 232,3	-64 612,3
Avskrivningar (-)	-2 057,1	-149,3	-121,9	-2 328,3
Central medelsreserv (-)				
Oförutsedda behov	-731,0	298,9	-183,0	-615,1
Prestationsreserv	-657,5	0,0		-657,5
Anslagsfinansierad del av pensioner/ arbetsgivaravgifter (-)	-1 523,4			-1 523,4
Verksamhetens nettokostnader	-54 155,7	0,0	0,0	-54 155,6
Skatter	59 336,4			59 336,4
Begravningsavgift	218,0			218,0
Inkomstutjämning	-6 706,6			-6 706,6
Kostnadsutjämning	-907,9			-907,9
Regleringspost	1 895,4			1 895,4
Generellt statsbidrag	0,0			0,0
Fastighetsavgift	1 358,3			1 358,3
LSS-utjämning	-1 878,9			-1 878,9
Verksamhetens resultat	-841,0	0,0	0,0	-841,0
Finansiellt resultat (exkl. utdelning)	-589,4			-589,4
Utdelning Stockholm Stadshus AB	1 440,0			1 440,0
Disposition/avsättning begravningsfond	-9,5			-9,5
Resultat efter finansiella poster	0,1	0,0	0,0	0,1
Förändring av redovisat eget kapital	0,1	0,0	0,0	0,1

Ärenden som sambehandlas

Fördelning av statsbidrag för kvalitetshöjande åtgärder i förskolan, dnr KS 2022/1266

Utbildningsnämnden ansvarar för att rekvirera medel för kvalitetshöjande åtgärder i förskolan. Stockholms stad kan rekvirera 182,6 mnkr för 2023. Medlen ska, under förutsättning att rekvisitionen beviljas, fördelas till stadens stadsdelsnämnder och till fristående utförare av förskoleverksamhet. Stadsledningskontoret föreslår att fördelningen, efter avdrag för det avvecklade statsbidraget för kvalitetssäkrande åtgärder (48,9 mnkr) som ingår i grundschablonen för förskola och avdrag för satsning på språkutveckling (1,5 mnkr), till 90 procent ska baseras på antal inskrivna barn per den 30 december 2022 och till 10 procent baseras på socioekonomiskt index för verksamhetsområde förskola i budget 2023. Nedan framgår fördelning per barn inskrivet i förskoleverksamhet per stadsdelsnämndsområde den 30 december 2022.

Stadsdelsnämndsområde	Belopp per inskrivet barn 30 december 2022
Rinkeby-Kista	3 411
Spånga-Tensta	3 126
Hässelby-Vällingby	2 994
Bromma	2 666
Kungsholmen	2 642
Norrmalm	2 692
Östermalm	2 646
Södermalm	2 684
Enskede-Årsta-Vantör	2 877
Skarpnäck	2 735
Farsta	2 821
Hägersten-Älvsjö	2 701
Skärholmen	3 233

Kommunstyrelsen beslutar följande.

Fördelning av statsbidrag för kvalitetshöjande åtgärder i förskolan godkänns i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Fördelning av statsbidrag för förvaltningsområden för finska, meänkieli och samiska för 2023, dnr KS 2023/112

Stockholms stad ingår i förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska. Det innebär att staden erhåller statsbidrag enligt förordningen (2009:1 299) om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Sametinget betalar varje år ut 3 140 tkr statsbidrag till Stockholms stad. Staden lämnar årligen en ekonomisk

redovisning till Sametinget av de utbetalda medlen och deras användning. Statsbidraget är avsett att användas till de merkostnader som uppkommer i kommunen med anledning av de rättigheter enskilda har enligt lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk.

Stadsledningskontoret har enligt vad som föreskrivs genomfört samråd med representanter för de nationella minoriteterna och kartlagt hur statsbidraget kan användas för att stärka de nationella minoriteternas rättigheter. Förslag om statsbidragets användning har beretts med berörda facknämnder och stadsdelsnämnder. Kommunstyrelsen har ett strategiskt och stadsövergripande ansvar för uppdraget, vilket bland annat omfattar att besluta om fördelningen av statsbidraget. Varje nämnd som tilldelas statsbidrag ska identifiera hur det används för att täcka nämndens merkostnader för uppbyggnaden av förvaltningsområden. Nämnderna ska i verksamhetsberättelsen redogöra för utvecklingsarbetet och hur medlen har använts samt internfakturera kommunstyrelsen för sina kostnader för uppbyggnaden av de tre förvaltningsområdena.

De insatser och aktiviteter som bekostas av statsbidraget behöver tydligt ingå som ett led i stadens långsiktiga plan för minoritetsarbetet. Staden har tillsammans med samrådsrepresentanterna identifierat en riktning och prioriteringar för hur medlen kan bidra till att flytta fram positionerna i det minoritetspolitiska arbetet. Statsbidraget ska i år i huvudsak gå till utveckling av förskola och äldreomsorg på minoritetsspråk, mötesplatser, språkrevitaliserande insatser, information om rättigheterna och om hur de kan hävdas i staden samt till kulturstöd. Uppbyggnaden av förvaltningsområdet för samiska och meänkieli behöver fortsatt prioriteras, samt insatser som riktar sig mot barn och unga. Kommunstyrelsen ska under året utreda samrådsrepresentanternas önskemål om en gemensam plats i staden som kan verka för att stärka nationella minoriteters rättigheter.

Mot denna bakgrund föreslås att kulturnämnden fortsatt bibehåller en hög nivå av statsbidraget. Barn och unga ska särskilt prioriteras och en del av statsbidraget ska gå till kulturstöd till föreningar som företräder minoriteterna. Förskolenämnden tilldelas statsbidrag för att tillsammans med Södermalms stadsdelsnämnd stödja utvecklingen att pröva former för en förskoleverksamhet på samiska och meänkieli. Stadsdelsnämnderna bör ha fortsatt fokus på att tillgängliggöra och utveckla träffpunkter och språk- och kulturaktiviteter.

Stadsledningskontoret föreslår att 2023 års statsbidrag för uppbyggnad av förvaltningsområden för finska, meänkieli och samiska om 3 140 tkr fördelas enligt följande:

- Kulturnämnden 1 240 tkr
- Förskolenämnden 500 tkr
- Utbildningsnämnden 500 tkr
- Äldrenämnden 500 tkr
- Kluster 1: stadsdelsnämnderna Kungsholmen, Norrmalm, Södermalm och Östermalm 60 tkr
- Kluster 2: stadsdelsnämnderna Hägersten-Älvsjö och Skärholmen 80 tkr
- Kluster 3: stadsdelsnämnderna Enskede-Årsta-Vantör, Farsta och Skarpnäck 100 tkr
- Kluster 4: stadsdelsnämnderna Bromma och Hässelby-Vällingby 80 tkr
- Kluster 5: stadsdelsnämnderna Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta. 80 tkr

Kommunstyrelsen beslutar följande.

Fördelning av statsbidrag för förvaltningsområden för finska, meänkieli och samiska 2023 godkänns, i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, under förutsättning att staden erhåller medel från Sametinget.

Ansökan om kompetensutvecklingsmedel från socialnämnden, dnr KS 2023/129

Socialnämnden har i samband med verksamhetsplan för 2023 ansökt om medel från kompetensutvecklingsstatsningen om 40 mnkr för utbildningsinsatser och vikarietäckning inom LSS.

Kommunstyrelsen beslutar följande.

Socialnämnden beviljas kompetensutvecklingsmedel om högst 40 mnkr i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande och ansökan, bilaga 6.

Storstockholms brandförsvaret – Verksamhetsplan och budget 2023 med ekonomisk plan för år 2024-2025, dnr KS 2023/76

Storstockholms brandförsvares (SSBF:s) Verksamhetsplan och budget 2023 med ekonomisk plan för 2024-2025 anmäls.

Verksamhetsplanen är framtagen i linje med förbundsordningen och SSBF:s övergripande styrdokument inklusive handlingsprogram enligt LSO 3 kap. 3 och 8 §§ för år 2022–2023. Förbundet budgeterar årligen utifrån beslutade medlemsavgifter och övriga intäkter. Målet är en balanserad budget för budgetåret. Ersättning

per invånare (452 kr varav 6 kr i särskilt tillskott under 2023 för att hantera toppen av de finansiella kostnaderna som härleds till den höga inflationen) och belopp per landyta uttryckt i kvadratkilometer (17 000 kr) ger totalt en medlemsavgift för 2023 på 663,8 mnkr.

Kommunstyrelsen beslutar följande.

Anmälan av Storstockholms brandförsvares Verksamhetsplan och budget 2023 med ekonomisk plan för 2024-2025 godkänns i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande och bilaga 7.

Övrigt

Omslutningsförändringar

Nämnderna redovisar i sina verksamhetsplaner för 2023 omslutningsförändringar. Stadsledningskontoret tillstyrker att nämndernas budgetar justeras för ökade kostnader och intäkter med totalt 6 537,2 mnkr, enligt bilaga 1.

Resultatenheter

Enligt regler för ekonomisk förvaltning är huvudregeln att nya resultatenheter inrättas, förändras eller avvecklas i samband med nämndernas verksamhetsplaner. Samtliga nämnders resultatenheter 2023 godkänns enligt vad som framgår av bilaga 5.

Beslut om ansökningar sociala investeringar

Stockholms stad har i samband med årsredovisning för år 2020 (dnr 2020/1617) beslutat om ytterligare medel för sociala investeringar. Syftet med sociala investeringar är att motverka utanförskap och social utsatthet. Genom sociala investeringar ska ekonomiska medel föras från kostsamma insatser när problem uppstått, till kostnadseffektiva förebyggande åtgärder.

Under den tredje ansökningsperioden för 2022 inkom 10 idéskisser till stadsledningskontoret, varav fyra projekt rekommenderas beviljat medel (sökande inom parantes):

- Skolsociala team plus, SST plus (socialnämnden). Projektet pågår under två år med en budget om 12 mnkr.
- Förstärkt stöd till familjehem (Hägersten-Älvsjö SDN). Projektet pågår under tre år med en budget om 7,9 mnkr.
- Samteamet, en nära vård-insats inom socialtjänsten (Hässelby-Vällingby SDN). Projektet pågår i två år med en budget om 5,9 mnkr.

- Gemensam tillsyn inom myndighetsutövning (socialnämnden). Projektet pågår i två år med en budget om 4,6 mnkr.

Totalt belopp för ovanstående sociala investeringar uppgår till 30,4 mnkr.

Kommunstyrelsen beslutar följande.

Nämnderna medges medel för sociala investeringar i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Deltagande i Earth Hour

Earth Hour är en global klimatmanifestation arrangerad av Världsnaturfonden (WWF) som i år äger rum lördagen den 25 mars. Staden har, efter beslut i kommunstyrelsen, deltagit i flera år och har upparbetade rutiner för deltagandet. Kommunstyrelsen föreslås besluta om deltagande även år 2023.

Stadens medverkan i Earth Hour visar stadens miljö- och klimatengagemang och att staden tar klimatförändringarna på allvar. I centrum för manifestationen står att släcka ljuset under en timme klockan 20.30 till 21.30. Tidigare år har flera märkesbyggnader i Stockholm släckts ned.

Stadens nämnder och bolagsstyrelser medverkar i den utsträckning som de bedömer är möjligt, tryggt och säkert. Preliminärt släcks ljuset under en timme i följande byggnader: Stadshuset, Tekniska Nämndhuset och obeliskens vid Sergels torg. Rutiner från tidigare år används när det gäller nedsläckning och kommunikation i stadens kanaler.

Kommunstyrelsen beslutar följande.

Stockholms stad deltar i klimatmanifestationen Earth Hour lördagen den 25 mars klockan 20:30-21:30 2023 i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.